

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI
A GRUBU VE ALAN BİLGİSİ TESTİ

**KUZEY
AKADEMİ**

**HUKUK - İKTİSAT
MALİYE - MUHASEBE**

ÇÖZÜM KİTAPÇIĞI

T. C. KİMLİK NUMARASI :

ADI :

SOYADI :

SALON NO :

SIRA NO :

Soru kitapçığı numarasının cevap kâğıdına kodlanmamasının veya yanlış kodlanmasının sorumluluğu adaya aittir.

SINAV NUMARASI:

0000005

DİKKAT SINAV BAŞLAMADAN ÖNCE AŞAĞIDAKİ UYARILARI MUTLAKA OKUYUNUZ.

1. T.C. Kimlik Numaranızı, Adınızı, Soyadınızı, Salon Numaranızı ve Sıra Numaranızı, Soru Kitapçığı üzerindeki ilgili alanlara yazınız.
2. Soru Kitapçık Numaranız yukarıda verilmiştir. Bu numarayı cevap kâğıdınızdaki ilgili alana kodlayınız ve aşağıdaki ilgili alanı imzalayınız. Salon Görevlisinin de hem soru kitapçığındaki hem de cevap kâğıdınızdaki ilgili alanı imzalamasını sağlayınız. Bu kodlamayı cevap kâğıdınıza yapmadığınız veya yanlış yaptığınız takdirde, sınavınızın değerlendirilmesi mümkün değildir.
3. Bu sayfanın arkasında yer alan açıklamayı dikkatle okuyunuz.

Adayın İmzası:

Soru kitapçık numarasını doğru kodladım.

Salon Görevlisinin İmzası:

Adayın soru kitapçık numarasını cevap kâğıdına doğru kodladığını onaylıyorum.

Bu testte 40 soru vardır.

1. 1924 ANAYASASI

- 105 maddeden oluşmaktadır.
- Kuvvetler birliği ve görevler ayrılığına yer verildi. (karma hükümet sistemi)
- İkili anayasal yapıya son verildi.
- Cumhuriyet, devlet rejimi olarak kabul edildi ve değiştirilemeyecek hüküm oldu.
- Devletin resmi dili Türkçedir ve dini İslam'dır maddesine yer verildi.
- Başkent Ankara hükmü kabul edildi.
- Temel hak ve özgürlüklere yer verildi.
- Yasama yorumuna yer veren tek anayasadır.
- Cumhurbaşkanı'nın tüm işlemleri karşı imza kuralına tabi tutuldu.
- Yüce Divan kuruldu.
- Çoğunlukçu demokrasi anlayışı benimsendi.

1924 Anayasasında Yapılan Değişiklikler

- 1928, "Devletin dini İslam'dır." maddesi anayasadan çıkarıldı.
- 1930, kadınlara belediye seçimlerine katılma hakkı verildi.
- 1933, kadınlara muhtarlık seçimlerine katılma hakkı verildi.
- 1934, kadınlara vekillik seçimlerine katılma hakkı verildi. (genel oy)
- 1934, seçmen yaşı 18'den 22'ye çıkarıldı.
- 1937, Atatürk ilkeleri anayasayada yer aldı.
- 1937, kamulaştırma anayasaya girdi.
- 1945'te anayasanın dili sadeleştirildi ve 'Anayasa' adını aldı. (1952'de eski haline döndürüldü.)
(1945'te Milli Kalkınma Partisi kuruldu. 1946'da Demokrat Parti kuruldu, daha önceden de partiler kuruldu fakat 1946 seçiminde birden fazla partinin seçime katılması çok partili hayatın gerçekleşmesi durumunu oluşturdu.)
- 1950, gizli oy açık sayım ilkesi benimsendi.
- 1946, tek dereceli seçim sistemi ve çok partili yaşama geçildi.

Doğru cevap D seçeneğidir.

2. I. Devletin şekli

MADDE 1- Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

II. Cumhuriyetin nitelikleri

MADDE 2- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.

III. Devletin bütünlüğü, resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti

MADDE 3- Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.

Bayrağı, şekli kanununda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır.

Millî marşı "İstiklal Marşı"dır.

Başkenti Ankara'dır.

IV. Değiştirilemeyecek hükümler

MADDE 4- Anayasanın 1 inci maddesindeki Devletin şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm ile, 2 nci maddesindeki Cumhuriyetin nitelikleri ve 3 üncü maddesi hükümleri değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez.

*Bayrağın şekli kanunda belirtildiği için değiştirilebilir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

3. Yasama sorumsuzluğu(mutlak dokunulmazlık)

- TBMM üyeleri, meclis çalışmalarındaki oylarından, sözlerinden ve düşüncelerinden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar.
- Hem cezai hem de hukuki sorumluluktan korur.
- Meclis tarafından kaldırılmaz.
- Yasama sorumsuzluğu süreklidir.

Yasama dokunulmazlığı(nispi dokunulmazlık)

Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği iddiası ile bir milletvekili, meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz.

- Sadece, işlediği suçlarda ceza davalarına karşı korunur.(Hukuk davalarına karşı korunmaz.)
- Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali ve seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasanın 14 üncü maddesindeki durumlar bu hükmün dışındadır.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi hakkında, seçiminin önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır; üyelik süresince zamanaşımı işlemez.
- Siyasi parti gruplarınca, yasama dokunulmazlığı ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.
- Milletvekili olmayan bakanlar da yasama dokunulmazlığından yararlanır.

Dokunulmazlığın Kaldırılması

Bu yetki TBMM'ye aittir. Hangi suç için kaldırılmışsa yalnızca o suç için soruşturma ve kovuşturma yapılabilir. Yani her suç için ayrı ayrı kaldırılmalıdır.

İTİRAZ: Bir parlamento kararı olmasına rağmen itiraz edilebilir ve

Anayasa mahkemesi denetimine tabidir.

Milletvekili 7 gün içinde itiraz davasını açmalıdır. Anayasa mahkemesi kararını 15 gün içinde açıklar.

Milletvekillerine TBMM tarafından verilebilecek disiplin cezaları:

- Uyarma
- Kinama
- Meclisten geçici olarak çıkarma

Doğru cevap D seçeneğidir.

4. Kanunların Teklif Edilmesi ve Görüşülmesi

- Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir.
- Teklifler meclis başkanı, meclis komisyonu, genel kurul aşamalarından geçer
- Reddedilen teklifler ya da tasarılar 1 yıl geçmeden mecliste görüşülemez.
- Cumhurbaşkanı, uygun bulduğu kanunları 15 gün içinde yayımlar.
- Cumhurbaşkanı uygun bulmadığı kanunları, gerekçe ile birlikte 15 gün içinde, TBMM'ye geri gönderir.
- Cumhurbaşkanınca kısmen uygun bulunmama durumunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi sadece uygun bulunmayan maddeleri görüşebilir.(fakat burada meclis tekrar maddeleri görüşürken yaptığı oylama sadece uygun bulunmayan kısmı değil yine tamamını oylamalı)
- TBMM geri gönderilen kanunu aynen kabul ederse, kanun Cumhurbaşkanınca yayımlanır; Meclis, geri gönderilen kanunda yeni bir değişiklik yaparsa, Cumhurbaşkanı değiştirilen kanunu tekrar Meclise geri gönderebilir.

-Kanunlar için herhangi bir tarih belirtilmemişse Resmi Gazetede yayımlanmadığı gün yürürlüğe girer

Kadük olma: Bir yasama döneminde sonuçlandırılmayan kanunlar hiç verilmemiş sayılır

Doğru cevap C seçeneğidir.

5. Merkezi Yönetimin Yararları

- 1- Güçlü bir devlet yönetimi sağlar çünkü otorite tek merkezde toplanır
- 2- Harcamalar rasyonel bir şekilde yapılır.
- 3- Hizmetler daha ucuza mal edilir
- 4- Hizmetler yeknesak ve eşit bir şekilde yürütülür
- 5- Mali denetim kolaydır
- 6- Kamu görevlileri yerel etkilerden kurtularak tarafsız bir şekilde hareket ederler
- 7- Planlama daha kolaydır

Merkezi Yönetimin Sakıncaları

- 1- Demokratik ilkelere uygun değildir.
- 2- Bürokrasi ve kırtasiyeciliği artırır ve böylece hizmetler gecikir.
- 3- Merkezden yönetimde hizmetlerin yerel gereksinimlere göre yürütülmesi güçtür.
- 4- Kamu görevlilerinin merkezi yönetimin emirlerini ön plana çıkarması

YETKİ GENİŞLİĞİ: Merkezi idarenin sakıncalarını gidermek amacıyla merkezden yönetimin taşra teşkilatındaki bazı kamu görevlilerine belli konularda kendiliğinden karar alma ve uygulama yetkisi verilir. Bu yetki sadece VALİYE tanınmıştır ve valinin merkeze danışmadan karar alabilmesi anlamına gelir.

Yetki Genişliğinin Özellikleri:

- 1- Vali dışında Cb dahil hiç kimse bu yetkiyi kullanamaz.
- 2- Bu yetkiyi kullanan vali merkezi idarenin hiyerarşisine tabidir. Lakin bu yetkiyi kullanırken merkeze danışmak zorunluluğu yoktur.
- 3- Yürütülen hizmetin giderleri merkezi idarenin bütçesinden karşılanır. Gelirleri de bütçenin gelirine eklenir.
- 4- Verilen yetki merkezi bir yetkidir ve bu merkezde sorumluluk taşır
- 4- Bu yetki sürekli kullanılmayacak istisnai bir yetkidir.
- 5- Bu yetki milli bir kamu hizmetinin görülmesi amacıyla verilir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

6. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, radyo ve televizyon kuruluşları ve kamuyla ilişkili haber ajansları

Radyo ve televizyon istasyonları kurmak ve işletmek kanunla düzenlenecek şartlar çerçevesinde serbesttir.

Üyeler, siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikişer katı olarak gösterecekleri adaylar arasından, her siyasi parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir.

Devletçe kamu tüzelkişiliği olarak kurulan tek radyo ve televizyon kurumu ile kamu tüzelkişilerinden yardım gören haber ajanslarının özerkliği ve yayınlarının tarafsızlığı esastır.

Radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu dokuz üyeden oluşur.

Doğru cevap C seçeneğidir.

7. Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmeleri: Bir kamu hizmetinin sermayesi, her türlü gideri ve kazancı, zararı ve ziyanı kendisine ait olmak üzere idarenin koyacağı şartlara göre ve sağlayacağı yetkiler ve menfaatler karşılığında özel hukuk kişileri tarafından görülmesi veya yürütülmesi için yapılan sözleşmedir.

- İmtiyaz, bir sözleşme yani iki taraflı bir işlemdir.
- imtiyazın konusu bir kamu hizmetinin kurulması ve işletilmesidir.
- imtiyaz usulünde özel kişi kamu hizmetini hizmetten yararlanan kullanıcılardan aldığı ücret karşılığında yürütür.
- Özel kişi tarafından kendi kar ve zararına işletilir.
- İmtiyaz verme yetkisi Cumhurbaşkanı , belediyelere ve il özel idarelerine aittir.
- Belediyeler kanununa göre: belediyeler Danıştay'ın görüşü ve işleri bakanlığının kararıyla süresi 49 yılı geçmemek üzere imtiyaz verebilir.
- Danıştay, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirir.(1999 dan önce Danıştay inceleme yetkisine sahipti)

- Örnek: turkcell, telsim, avea, çeş, Antalya havalısı elektrik aş, telekomünikasyon hiz,
- Normal şartlarda bu tür sözleşmelerde meydana gelen uyuşmazlık Danıştay'da çözülür lakin 1999 anayasa değişikliği ile birlikte çözümsüzlükler tahkim yoluyla da çözülebilir.

Sözleşmede tahkim yoluyla uyuşmazlık çözümlenir diye bir hüküm yoksa uyuşmazlık Danıştayda çözülür

yabancı şirketler doğrudan sözleşmenin tarafı olamaz İmtiyaz Sözleşmelerinde İdarenin Yetkileri

- idare tek yanlı olarak sözleşme üzerinde değişiklik yapabilir
- hizmetin veya malın fiyatı idare tarafından belirlenir.
- idare, sözleşmeyi tek taraflı olarak fesih etme yetkisine sahiptir. Bu fesih iki durumda söz konusu olur; sözleşmecinin kusuru nedeniyle fesih; böyle bir durumda sözleşmecinin tazminat talep etme hakkı yoktur. İkincisi ise hizmet yararına fesih, bu tür fesihte sözleşmeci tazminat talep edebilir.
- idare, işletmeye geçici olarak el koyabilir veya para cezası verebilir.

Özel Kişinin hakları

- Bu sözleşmelerde hizmeti yapanlara kamu gücüne dayanan bazı yetkiler tanınır.
- Bu sözleşmeler imtiyaz sahibinin kâr ve zararına olarak kurulur ve işletilir.
- Bu sözleşmelerde imtiyaz sahibine "tahsil hakkı" devredilir.
- Hizmetten yararlananlardan alınacak bedel veya ücret, esasları yasayla saptanacak olan bir tarife üzerinden tahsil olunur.
- özel kişi mücbir sebepten dolayı emprevizyon talebinde bulunabilir. Mücbir sebep olarak doğal afet, ekonomik kriz vs.
- Bedelini kendi ödemek koşuluyla lehine kamulaştırma talebinde bulunabilir

Doğru cevap A seçeneğidir.

8. İl özel idaresi, il halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir.

A) Görev ve Yetkileri "İl özel idaresi, mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla,

- gençlik ve spor, sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskan, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ilk ve ortaöğretim kurumlarına arsa temini, binalarının yapımı, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde,
- imar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma, orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında, yapmaya yetkilidir."

İl özel idaresinin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

- a) Kanunlarla verilen görev ve hizmetleri yerine getirebilmek için her türlü faaliyette bulunmak, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri için kanunlarda belirtilen izin ve ruhsatları vermek ve denetlemek.
- b) Kanunların il özel idaresine verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, yasak koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.
- c) Hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, taşınır ve taşınmaz malları almak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, takas etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek.
- d) Borç almak ve bağış kabul etmek.
- e) Özel kanunları gereğince il özel idaresine ait vergi, resim ve harçların tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak.
- g) Belediye sınırları dışındaki gayri sıhhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ruhsat vermek ve denetlemek.

İl özel idaresinin mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır.

İl özel idaresinin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde edilen gelirleri, vergi, resim ve harçları, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları haczedilemez.

B-) Organları: *il genel meclisi, *il encümeni, *vali

- İl Genel Meclisi: En yüksek görüşme ve karar organıdır.

İl genel meclisi üyeleri seçimle iş başına gelir, meclis üyesi olabilmek için milletvekili olma yeterliliğine sahip olmak, ayrıca o bölgede en az altı ay ikamet etmek gereklidir.

- İl genel meclisi üyeleri gizli oyla bir İl Genel Meclisi başkanı seçerler. Ve meclisin gündemi başkan tarafından belirlenir
- Vali konu önerme yetkisine sahiptir.
- engelliler dışında vekâleten oy kullanma hakkı yoktur.
- İl genel meclisi, bir aylık tatil hariç her ayın ilk haftası toplanır.
- Bütçe görüşmeleri en çok 20, diğer toplantılar en çok 5 gün sürer. Tamsayının salt çoğunluğuyla toplanır, katılanların salt çoğunluğuyla karar verir.
- İl Genel Meclisi Kararları üzerinde vesayet: İl genel meclisi tarafından alınan kararların tam metni, en geç beş gün içinde valiye gönderilir. Vali, hukuka aykırı gördüğü kararları, yedi gün içinde gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere il genel meclisine iade edebilir. Valiye gönderilmeyen meclis kararları yürürlüğe girmez. Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar kesinleşir.
- Kesinleşen il genel meclisi karar özetleri toplantıyı izleyen en geç yedi gün içinde çeşitli yollarla halka duyurulur.
- İl Genel Meclisinin Görev ve Yetkileri (başlıcaları) :
a) Stratejik plân ile yatırım ve çalışma programlarını, il özel idaresi faaliyetlerini ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve karara bağlamak.
b) Bütçe ve kesinhesabı kabul etmek, bütçede kurumsal kodlama yapılan birimler ile fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.
c) İl çevre düzeni plânı ile belediye sınırları dışındaki alanların imar plânlarını görüşmek ve karara bağlamak.
d) Borçlanmaya karar vermek.
e) Bütçe içi işletmeler ile Türk Ticaret Kanununa tâbi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek.

- f) Taşınmaz mal alımına, satımına, trampa edilmesine, ve üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.
- g) Şartlı bağışları kabul etmek.
- i) İl özel idaresi adına imtiyaz verilmesine ve il özel idaresi yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına, il özel idaresine ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek.
- j) Encümen üyeleri ile ihtisas komisyonları üyelerini seçmek.
- k) İl özel idaresi tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek.
- l) Norm kadro çerçevesinde il özel idaresinin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesine karar vermek.
- m) Yurt içindeki ve yurt dışındaki mahallî idareler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı işbirliği yapılmasına karar vermek.
- n) Diğer mahallî idarelerle birlik kurulmasına, kurulmuş birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek.

Meclis başkanlık divanı

- İl genel meclisi, seçim sonuçlarının ilânını izleyen beşinci gün kendiliğinden toplanır. Bu toplantıda meclise en yaşlı üye başkanlık eder. Meclis, bu toplantıda, üyeleri arasından ve gizli oyla meclis başkanını, meclis birinci ve ikinci başkan vekillerini, ikisi yedek olmak üzere dört kâtip üyeyi ilk iki yıl için görev yapmak üzere seçer. İlk iki yıldan sonra seçilecek başkanlık divanı, yapılacak ilk mahallî idareler seçimlerine kadar görev yapar.

Meclis başkanı, meclis çalışmalarında düzeni sağlamakla yükümlüdür.

İl genel meclisinin çalışmalarına ilişkin esas ve usuller İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Meclis toplantısı

- İl genel meclisi, il genel meclisince belirlenecek bir aylık tatil hariç her ayın ilk haftası meclis tarafından önceden belirlenen günde mutat toplantı yerinde toplanır.

Bütçe görüşmesine rastlayan toplantı süresi en çok yirmi gün, diğer toplantıların süresi en çok beş gündür.

Gündem: Gündem, meclis başkanı tarafından belirlenir ve üyelere en az üç gün önceden bildirilir. Valinin önerdiği hususlar gündeme alınır. Gündem, çeşitli yollarla da halka duyurulur.

Toplantı ve karar yeter sayısı

- İl genel meclisi, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Ancak, karar yeter sayısı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Oylamada eşitlik çıkması durumunda meclis başkanının bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

Üyeler oylarını bizzat kullanır. Gizli oy kullanmaya fizikî bakımdan engelli üyeler, tayin edecekleri kişi eliyle oy kullanabilir.

Meclis kararlarının kesinleşmesi

- İl genel meclisi tarafından alınan kararların tam metni, en geç beş gün içinde valiye gönderilir. Vali, hukuka aykırı gördüğü kararları, yedi gün içinde gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere il genel meclisine iade edebilir. Valiye gönderilmeyen meclis kararları yürürlüğe girmez.

Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de il genel meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir.

Meclisin bilgi edinme ve denetim yolları: İl genel meclisi soru, genel görüşme ve faaliyet raporunu değerlendirme yollarıyla bilgi edinme ve denetim yetkisini kullanır.

- İl genel meclisi başkanı ve üyeleri, münhasıran kendileriyle veya ikinci derece dahil kan, kayın hısımları ve evlatlıkları ile ilgili işlerin görüşüldüğü meclis toplantılarına katılamazlar.

Meclis üyeliğinin sona ermesi

- İl genel meclisi üyeliği, ölüm ve istifa durumunda kendiliğinden sona erer.

Özürsüz veya izinsiz olarak arka arkaya üç birleşim günü veya bir yıl içinde yapılan toplantıların yarısına katılmayan üyenin üyeliğinin düşmesine, savunması alındıktan sonra üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar verilir.

İl genel meclisi üyeliğine seçilme yeterliliğinin kaybedilmesi durumunda, valinin bildirmesi üzerine Danıştay tarafından üyeliğin düşmesine karar verilir.

Meclisin feshi

- İl genel meclisi;
- a) Kendisine kanunla verilen görevleri süresi içinde yapmayı ihmal eder ve bu durum il özel idaresine ait işleri aksatırsa,
- b) İl özel idaresine verilen görevlerle ilgisi olmayan siyasî konularda karar alırsa,

İçişleri Bakanlığının bildirisi üzerine Danıştayın kararı ile feshedilir.

İçişleri Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde meclisin feshine dair bildiri ile birlikte karar verinceye kadar meclis toplantılarının ertelenmesini de ister. Danıştay, toplantıların ertelenmesi hususunu en geç bir ay içinde karara bağlar.

Bu şekilde feshedilen meclisin yerine seçilen meclis, kalan süreyi tamamlar.

Boşalan meclisin görevinin yerine getirilmesi

B-İL ENCÜMENİ:

- İl encümeni valinin başkanlığında, il genel meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği 3 üye ile biri malî hizmetler birim amiri olmak üzere valinin her yıl birim amirleri arasından seçeceği 2 üyeden oluşur.
- Encümen, haftada en az bir defa olmak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanır. Encümen üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir.
- Encümen gündemi vali tarafından hazırlanır. Encümen üyeleri gündem maddesi teklif edebilir.
- Valinin katılmadığı encümen toplantısına genel sekreter başkanlık eder.
- Encümen, gündemindeki konuları en geç bir hafta içinde görüşüp karara bağlar.
- Vali kanun, tüzük, yönetmelik ve il genel meclisi kararlarına aykırı gördüğü encümen kararının bir sonraki toplantıda tekrar görüşülmesini isteyebilir. Encümen, kararında ısrar ederse karar kesinleşir. Bu takdirde, vali, kesinleşen encümen kararının uygulanmasını durdurur ve idari yargı

mercilerine(Danıştay) yürütmeyi durdurma talebi ile birlikte on gün içinde başvurur. İtiraz Danıştayca en geç altmış gün içinde karara bağlanır.

- Encümen başkan ve üyeleri, münhasıran kendileri, ikinci derece dahil kan ve kayın hısımları ve evlatlıkları ile ilgili işlerin görüşüldüğü encümen toplantılarına katılamazlar.

İl encümenin görevleri:

- a) Stratejik plân ve yıllık çalışma programı ile bütçe ve kesin hesabı inceleyip il genel meclisine görüş bildirmek.
- b) Yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamu-laştırma kararlarını almak ve uygulamak.
- c) Öngörülme-yen giderler ödeneğinin harcama yerle-rini belirlemek.
- d) Bütçede fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzey-leri arasında aktarma yapmak.
- e) Kanunlarda öngörülen cezaları vermek.
- g) Taşınmaz mal satımına, trampa edilmesine ve tahsisine ilişkin kararları uygulamak, süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.
- h) Belediye sınırları dışındaki umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek.
- i) Vali tarafından havale edilen konularda görüş bildir-mek.

C-VALİ: Vali, il özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisidir

Valinin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) İl özel idaresi teşkilâtının en üst amiri olarak il özel idaresi teşkilâtını sevk ve idare etmek, il özel idare-sinin hak ve menfaatlerini korumak.
- b) İl özel idaresini stratejik plâna uygun olarak yönet-mek, il özel idaresinin kurumsal stratejilerini oluş-turmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, il özel idaresi faaliyetlerinin ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak.
- c) İl özel idaresini Devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde tem-sil etmek veya vekil tayin etmek.
- d) İl encümenine başkanlık etmek.
- e) İl özel idaresinin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek.
- f) İl özel idaresinin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.

- g) Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak.
- h) İl genel meclisi ve encümen kararlarını uygulamak.
- i) Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışında kalan aktarmaları yapmak.
- j) İl özel idaresi personelini atamak.
- k) İl özel idaresi, bağlı kuruluşlarını ve işletmelerini denetlemek.
- l) Şartsız bağışları kabul etmek

Doğru cevap B seçeneğidir.

9. Danıştay

- Danıştay, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görev-lendirilmiş Yüksek İdare Mahkemesi, danışma ve inceleme merciidir.
- Danıştay bağımsızdır. Yönetimi ve temsili Danıştay Başkanına aittir.
- Danıştay'ın yürütmeyle ilgili işleri Cumhurbaşkanlı-ğı aracılığı ile yürütülür.

Danıştay Karar organları

- a) Daireler,
- b) Danıştay Genel Kurulu,
- c) İdari İşler Kurulu,
- d) İdari Dava Daireleri Kurulu,
- e) Vergi Dava Daireleri Kurulu,
- f) İçtihatları Birleştirme Kurulu,
- g) Başkanlar Kurulu,
- h) Başkanlık Kurulu,
- ı) Yüksek Disiplin Kurulu,
- i) Disiplin Kurulu,

Genel sekreterlik

- Danıştay Başkanının seçeceği bir üye Danıştay Genel Sekreterliği görevini yapar.
- Birinci sınıfa ayrılmış Danıştay tetkik hakimlerinden veya savcılarından en çok ikisi genel sekreter yar-dımcısı olarak görevlendirilebilir.

Danıştay üyelerinin nitelikleri

- a) İdari yargı hakim ve savcılığı,
- b) Bakanlık, Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı, bakan yar-dımcılığı, müsteşarlık, müsteşar yardımcılığı, elçi-lik, valilik,

- c) Generallik, amirallik,
- d) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği,
- e) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Sekreterliği,
- f) Genel ve katma bütçeli dairelerde veya kamu kuruluşlarında genel müdürlük veya en az bu derecedeki tetkik ve teftiş kurul başkanlıkları, ile düzenleyici ve denetleyici kurumların başkanlıkları,
- g) Yükseköğrenim kurumlarında hukuk, iktisat, maliye, kamu yönetimi profesörlüğü,
- h) Kamu kurum ve kuruluşlarının başhukuk müşavirliği, birinci hukuk müşavirliği, hukuk hizmetleri başkanlığı ve hukuk işleri müdürlüğü, Görevlerini yapanlar arasından seçilir.
- İdari yargı hakim ve savcılarının Danıştay üyeliğine seçilebilmeleri için birinci sınıfa ayrıldıktan sonra en az üç yıl bu görevlerde başarı ile çalışmış olmaları ve birinci sınıfa ayrılma niteliğini kaybetmemeleri gereklidir.
- İdari görevlerden Danıştay üyeliğine seçileceklerin yükseköğrenimlerini tamamladıktan sonra Devlet hizmetlerinde onbeş yıl çalışmış bulunmaları, birinci derece aylığını kazanılmış hak olarak almaları ve hakimliğin gerektirdiği ahlak ve seciyeye sahip olmaları şarttır.

Üye seçimi

- Danıştayda boşalan üyeliklerin dörtte üçü idari yargı hakim ve savcılığından, dörtte biri ise diğer görevliler arasından seçilir.
 - İdari yargı hakim ve savcıları, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca; diğer görevlerde bulunanlar ise, Cumhurbaşkanınca Danıştay üyeliğine seçilirler.
 - Danıştay üyeleri on iki yıl için seçilir. Bir kimse iki defa Danıştay üyesi seçilemez.
- Danıştay Başkanı, Başsavcısı, Başkanvekilleri ve Daire Başkanları
- Danıştay Başkanı, Başsavcısı, başkanvekilleri ve daire başkanları kendi üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulunca üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilirler.
 - Danıştay Başkanı ve Başsavcısı seçilebilmek için altı yıl, başkanvekili ve daire başkanı seçilebilmek için üç yıl süre ile Danıştay üyeliği yapmış olmak zorunludur.

- Danıştay Başkanı, Başsavcısı, başkanvekilleri ve daire başkanlarının görev süreleri dört yıldır. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Daire ve Kurullar

Daireler: Danıştay; dokuzunda dava, biri idari daire olmak üzere on daireden oluşur.

Danıştay genel kurulu: Danıştay Genel Kurulu, Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeler ile Genel Sekreterden oluşur.

İdari işler kurulu :idari daire başkanı ile her takvim yılı başında Başkanlık Kurulunca idari daireden seçilecek iki üye ve her dava dairesi başkan veya üyeleri arasından seçilecek bir üyeden oluşur.

İdari ve vergi dava daireleri kurulları

- İdari ve Dava Daireleri Kurulu, idari dava dairelerinin başkanları ile her idari dava dairesinden iki yıl için Başkanlık Kurulu tarafından görevlendirilen iki asıl ve iki yedek üyeden; Vergi Dava Daireleri Kurulu ise vergi dava dairelerinin başkanları ile her vergi dava dairesinden iki yıl için Başkanlık Kurulu tarafından görevlendirilen üç asıl ve üç yedek üyeden oluşur.

İçtihatları birleştirme kurulu: İçtihatları Birleştirme Kurulu, Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri, dava daireleri başkanları ve üyelerinden kurulur.

Başkanlar Kurulu

- Başkanlar Kurulu, Danıştay Başkanının başkanlığında Başsavcı, başkanvekilleri ve daire başkanlarından oluşur.

Başkanlık Kurulu

- Başkanlık Kurulu; Danıştay Başkanının başkanlığında, üçü daire başkanı üçü Danıştay üyesi olmak üzere altı asıl ve ikisi daire başkanı ikisi Danıştay üyesi olmak üzere dört yedek üyeden oluşur.

Yüksek disiplin kurulu

- Yüksek Disiplin Kurulu, Danıştay Başkanının Başkanlığında her takvim yılı başında, Danıştay Genel Kurulunca her daireden seçilecek birer üye ile ikisi dava daireleri ve biri de idari daireler başkanları arasından seçilecek üç daire başkanından kurulur.

Disiplin kurulu: Disiplin Kurulu, Genel Kurulun her takvim yılı başında seçeceği bir daire başkanıyla bir üyeden ve birinci sınıfa ayrılmış bir tetkik hakimi ile bir Danıştay savcısı tarafından oluşur.

Danıştay'ın, Daire ve Kurulların Görevleri

Danıştayın görevleri

- İdare Mahkemeleri ile vergi mahkemelerinden verilen kararlar ve ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülen davalarla ilgili kararlara karşı temyiz istemlerini inceler ve karara bağlar. Danıştayın temyiz mercii olarak görevi, bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması şeklinde ortaya çıkan hukuka aykırılıkların denetimini yapmakla sınırlıdır.
- kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında düşüncesini bildirir

İlk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülecek davalar

- Cumhurbaşkanı kararlarına,
- Cumhurbaşkanınca çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri dışındaki düzenleyici işlemlere,
- Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlere,
- Danıştay İdari Dairesince veya İdari İşler Kurulunca verilen kararlar üzerine uygulanan eylem ve işlemlere,
- Birden çok idare veya vergi mahkemesinin yetki alanına giren işlere,
- Danıştay Yüksek Disiplin Kurulu kararları ile bu Kurulun görev alanı ile ilgili Danıştay Başkanlığı işlemlerine, Karşı açılacak iptal ve tam yargı davaları ile tahkim yolu öngörülme-yen kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan idari davaları karara bağlar.
- Danıştay, belediyeler ile il özel idarelerinin seçilmiş gelen organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri hakkındaki istemleri inceler ve karara bağlar.
- Özelleştirme uygulamalarına ilişkin idari davalar
- HSYK'nın meslekten çıkarma kararlarına ilişkin iptal davaları

Dava dairelerinin görevleri

- Dava dairelerinden Üçüncü, Dördüncü, Yedinci ve Dokuzuncu daireler vergi dava dairesi; diğer dava daireleri ise idari dava dairesi olarak görev yapar.

- Özel kanunlarda başkaca hüküm bulunmadığı takdirde dava daireleri arasındaki iş bölümü aşağıdaki esaslar uyarınca Başkanlık Kurulu tarafından belirlenir.

İdari Dava Daireleri Kurulu;

- İdare mahkemelerinden verilen ısrar kararlarını,
- İdari dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları, Temyizen inceler.

Vergi Dava Daireleri Kurulu;

- Vergi mahkemelerinden verilen ısrar kararlarını,
- Vergi dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları, Temyizen inceler.

İçtihatları birleştirme kurulunun görevleri

İdari işlerde görev

İdari işlere ilişkin idari uyuşmazlıklar ve görevler Birinci Daire ve İdari İşler Kurulunda görülür.

Birinci dairenin görevleri

- Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerini,
- Kanunlarında Danıştay'dan alınacağı yazılı bulunan düşüncelere ilişkin istekleri,
- İdarei Umumiye-i Vilayat Kanunu Muvakkatı gereğince doğrudan doğruya veya itiraz yoluyla Danıştay'a verilen işleri,
- Belediye Kanunu ile Danıştay'a verilip idari davaya konu olmayan işleri,
- Kamu tüzelkişilerinin ve kurumlarının sahip oldukları taşınmaz mallara ilişkin uyuşmazlıklar
- Derneklerin, kamu yararına çalışan derneklerden sayılabilmesi için yapılacak teklifleri,
- Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanmalarına ilişkin mevzuat uyarınca görülecek işleri, İnceler ve gereğine göre karara bağlar veya düşüncesini bildirir.

Başkanlar Kurulunun görevleri

- Danıştay daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını karara bağlamak
- Ayrı yargı çevrelerinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyuşmazlıklarda ve bağlantılı davalarda merci tayinini yapmak

- Danıştay Başkanının Kurulda görüşülmesini uygun gördüğü işleri görüşmek ve karara bağlamak

*Başkanlar Kurulunun kararları kesin olup bu kararlar aleyhine başka bir yargı merciine başvurulamaz.

Başkanlık Kurulunun görevleri

- Üyelerin görev yerlerini, dairelerin iş durumunu ve ihtiyaçlarını göz önünde tutarak belirlemek.
- Zorunlu hâllerde daire başkanı ve üyelerin dairelerini değiştirmek.
- Danıştay tetkik hâkimlerinin çalışacakları daireleri, kurulları ve görecekları işleri belli etmek ve gerektiğinde yerlerini değiştirmek.
- Daireler arasında iş bölümünü belirlemek.
- Yetkili merciin neresi olduğu belirtilmemiş olan yönetim işlerini belli etmek veya bu işleri yapmak.

*Başkanlık Kurulunun kararlarına karşı ilgililerce Başkanlar Kuruluna yedi gün içinde itiraz edilebilir. Başkanlar Kurulu, Başkanlık Kurulu kararlarını aynen onaylayabileceği gibi değiştirerek de onaylayabilir.

Yüksek disiplin kurulunun görevleri

- Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeler hakkında, disiplin kovuşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına karar verir ve bu Kanunla görevli kılındığı diğer işleri görür.

Disiplin kurulunun görevleri

- Danıştay memurları hakkında Yüksek Disiplin Kurulu görevlerini yapar.

Doğru cevap E seçeneğidir.

10. KANUN YOLLARI

A- İstinaf:

- İdare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı, başka kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Ancak, konusu beş bin Türk lirasını geçmeyen vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılan iptal davaları hakkındaki kararlar kesin olup, bunlara karşı istinaf yoluna başvurulamaz.

- Bölge idare mahkemesi, ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulursa istinaf başvurusunun reddine karar verir. Karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise gerekli düzeltmeyi yaparak aynı kararı verir.
- Bölge idare mahkemesi, ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulmadığı takdirde istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verir. Bu hâlde bölge idare mahkemesi işin esası hakkında yeniden bir karar verir.
- yapılan istinaf başvurusunu haklı bulduğu, davaya görevsiz veya yetkisiz mahkeme yahut reddedilmiş veya yasaklanmış hâkim tarafından bakılmış olması hâllerinde, istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar vererek dosyayı ilgili mahkemeye gönderir. Bölge idare mahkemesinin bu fıkra uyarınca verilen kararları kesindir.
- Bölge idare mahkemelerinin temyize açık olmayan kararları kesindir.
- İstinaf başvurusuna konu edilen kararı veren ya da karara katılan hâkim, aynı davanın istinaf yoluyla bölge idare mahkemesince incelenmesinde bulunamaz.
- İvedi yargılama usulüne tabi olan davalarda istinaf yoluna başvurulamaz.

B-Temyiz: Danıştay dava dairelerinin nihai kararları ile bölge idare mahkemelerinin aşağıda sayılan davalar hakkında verdikleri kararlar, başka kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi Danıştayda, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde temyiz edilebilir:

Temyizen verilen karar üzerine yapılacak işlem

- Temyiz incelemesi sonucunda verilen karar, dosyayla birlikte kararı veren mercie gönderilir. Ancak Danıştay ilgili dairesinin onamaya ilişkin kararları, dosyayla birlikte kararı veren ilk derece mahkemesine, kararın bir örneği de bölge idare mahkemesine gönderilir. Bu kararlar, dosyanın geldiği tarihten itibaren yedi gün içinde taraflara tebliğe çıkarılır.
- Temyiz incelemesi sonucunda verilen bozma kararı üzerine ilgili merci, dosyayı öncelikle inceler ve varsa gerekli tahkik işlemlerini tamamlayarak yeniden karar verir.

3. Bölge idare mahkemesi, Danıştayca verilen bozma kararına uyabileceği gibi kararında ısrar da edebilir.
4. Danıştayın bozma kararına uyulduğu takdirde, bu kararın temyiz incelemesi, bozma kararına uygunlukla sınırlı olarak yapılır.
5. Bölge idare mahkemesi, bozmaya uymayarak kararında ısrar ederse, ısrar kararının temyizi hâlinde, talep, konusuna göre Danıştay İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurulunca incelenir ve karara bağlanır. Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulları kararlarına uyulması zorunludur.

C- Kanun yararına temyiz

- İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabilir.
- Temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde karar, kanun yararına bozulur. Bu bozma kararı, daha önce kesinleşmiş olan merci kararının hukuki sonuçlarını kaldırmaz.
- Bozma kararının bir örneği ilgili bakanlığa gönderilir ve Resmi Gazete'de yayımlanır.
- Yargılamanın yenilenmesi: Olağanüstü yargı yoludur.
- aşağıda yazılı sebepler dolayısıyla yargılamanın yenilenmesi istenebilir.
- a) Zorlayıcı sebepler dolayısıyla veya lehine karar verilen tarafın eyleminden doğan bir sebeple elde edilemeyen bir belgenin kararın verilmesinden sonra ele geçirilmiş olması,
- b) Karara esas olarak alınan belgenin, sahteliğine hükmedilmiş veya sahte olduğu mahkeme veya resmi bir makam huzurunda ikrar olunmuşsa
- c) Karara esas olarak alınan bir ilam hükmünün, kesinleşen bir mahkeme kararıyla bozularak ortadan kalkması,
- d) Bilirkişinin kasıtlı gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu mahkeme kararıyla belirlenmesi,
- e) Lehine karar verilen tarafın, karara etkisi olan bir hile kullanmış olması,
- f) Vekil veya kanuni temsilci olmayan kimseler ile davanın görölüp karara bağlanmış bulunması,

- g) Çekinmeye mecbur olan başkan, üye veya hakimın katılmasıyla karar verilmiş olması,
- h) bir mahkeme tarafından önceki ilamın hükmüne aykırı bir karar verilmiş bulunması.
- ı) Hükmün, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlali suretiyle verildiğinin, AİHM nin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş
- Yargılamanın yenilenmesi istekleri esas kararı vermiş olan mahkemece karara bağlanır.
- Yargılamanın yenilenmesi süresi, (1) numaralı fıkranın (h) bendinde yazılı sebep için on yıl, (1) numaralı fıkranın (ı) bendinde yazılı sebep için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl ve diğer sebepler için altmış gündür. Bu süreler,dayanılan sebebin istemde bulunan yönünden gerçekleştiği tarihi izleyen günden başlatılarak hesaplanır.
- Yargılamanın yenilenmesi istekleri esas kararı vermiş olan mahkemece karara bağlanır

Doğru cevap D seçeneğidir.

11. **Ceza Kanununun amacı :** kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir.

Ceza hukukunun doğrudan kaynakları; Anayasa, bağlantılı kanunlar ,Türk ceza kanunu ve milletlerarası anlaşmalardır(uluslararası sözleşmeler).

Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak ceza kanunun amaçları arasında yer almaz.

Doğru cevap C seçeneğidir.

12. GERİ VERME(SUÇLULARIN İADESİ)

Yabancı bir ülkede suç işledikleri ileri sürülen ya da bir mahkeme kararıyla suçu sabit olan kimselerin belli koşulları altında başka bir ülkeye verilmesi

Geri vermenin olumlu koşulları:

1. Suç niteliğinde bir eylem olması: Her iki ülkenin kanununda da suç sayılmalı
- Suçun tamamlanması önemli değil teşebbüs halinde de verilebilir
2. Eylemin kovuşturulabilir olması: Her iki ülkede de kovuşturulabilir olmalıdır
- Örnek: genel af veya zamanaşımına uğramamalı
3. Eylemin belli bir ağırlıkta olması gereklidir: 1 yıl veya daha fazla ceza öngörülmelidir.
- Eğer söz konusu talep cezanın infazıysa bu hüküm en az 4 ay olmalıdır
4. Failin yabancı olması: Ayrıca UCD ye taraf olmanın hükümlerine uygun olarak TC vatandaşı da verilebilir. Talep üzerine geri verilen din, dil, ırk, cinsiyet vs nedeniyle cezalandırılmaması gereklidir.
- Talep edilen suçtan dolayı sadece yargılama yapılabilir.

OLUMSUZ KOŞULLAR:

- 1- Siyasal suçlardan geri verme söz konusu değildir: Devlet başkanına yönelik suçlar (suikast, öldürme, yaralama, ailesine suikast vs. birer siyasi suç değildir ve geri verilme nedenidir. Buna Belçika şartı denir.)
- Tedhişçilik (terör eylemi) siyasi suç sayılmaz.
- İnsanlığa karşı işlenmiş suçlar
- Anarşizm eylemleri,
- siyasi suç olarak görülmez.
- 2- Askeri suçlardan dolayı iade söz konusu değildir. (örnek, bakaya, firar, vs.)
- 3- Düşünce suçlarından dolayı geri verme söz konusu değildir
- 4- Türk devletin, Türk gerçek veya tüzel kişiliğine karşı işlenmişse verilmez.
- 5- Zamanaşımına veya affa uğramış ise geri verilmez
- 6- Türk kanunlarına göre suç sayılmalı aksi takdirde geri verilmez, ayrıca mali suçlarda geri verilmeye konu olamaz.
- 7- Non bis in idem ilkesine aykırı olmamalı

8- Ölüm cezasının infaz edilmeyeceğinin garanti edilmesi gereklidir.

9- Hususilik ilkesi(ihtisas prensibi): Hangi suçtan iade edilmişse o suçtan yargılanma anlamına gelir

10-Koruma tedbirleri Türkiye nin taraf olduğu sözleşme hükümlerine göre gerçekleştirilebilir.

Yargısal ve siyasi karar: kişinin bulunduğu yer ağır ceza mahkemesi geri verme istemini TCK ve uluslar arası sözleşmelere göre sonuçlandırır.

Eğer mahkeme geri verilemez yönünde karar verirse yürütme organı bu karar ile bağlıdır, eğer geri verilir yönünde karar verirse cumhurbaşkanını geri verip vermeme konusunda takdir yetkisine sahiptir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

13. **Taksir:** Dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeni ile bir hareketin suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeden gerçekleştirilmesidir.

Taksir ile işlenebilecek Suçlar

- Öldürme, Yaralama, İflas, Casusluk, Güvenliği tehlikeye sokma Atom enerjisi nedeni ile patlama, Trafiği tehlikeye sokma, Çevreyi taksir ile kirlendirme, Devlet bilgilerini açıklama, Savaş yükümlülüklerini yerine getirmeme

Taksir ile işlenmeyecek suçlar:

- Hırsızlık
- Yağma
- İşkence
- Tecavüz
- Kişi hürriyetini mahrum bırakma
- Tehdit
- zimmet suçu
- Cebir

Taksirin unsurları

1. İradi olma: Sonuç bilerek ve istenerek yapılmadıysa taksirden söz edilir.
2. Sonucun öngörülebilir olması ancak istenmemesi: Taksir ile kastın en önemli farkı sonucun istenmemesidir.

3. Dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık: Alkollü bir şekilde ameliyata giren doktor hastaya zarar verirse burada taksir söz konusudur.
4. Eylemin taksir ile işlenebilir bir suç olması
5. Nedensellik bağı olması: Ör: Delal yaraladığı kişi hastaneye kaldırmış hemşire yanlış iğne vurmuş ve Fadime ölmüştür. Böyle bir durumda Delal ölüm-den değil yaralamadan sorumlu olacaktır.

TAKSİR TÜRLERİ

- a- Bilinçsiz Taksir (Adi taksir – basit taksir): Dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeni ile sonucun öngörülmemesiyle gerçekleştirilmesidir. Ör: Avcı ormandaki çalıların arkasındaki ormancıyı Ayı zannederek vurması bilinçsiz taksirdir.
- b- Bilinçli Taksir (Öngörülü taksir) : kişinin öngördüğü neticeyi istememesine rağmen neticenin meydana gelmesidir. Burada fail becerisi tecrübesi ve bilgisine güvenerek hareket eder.

Bilinçli Taksir'in önemli sonuçları

- Cezayı ağırlaştıran genel bir nedendir
- 1/3 den yarısına kadar artırılır ceza
- Ceza para cezasına çevrilemez
- Bilinçli taksirde soruşturma ve kovuşturma resen yapılır

Taksirli Suçlarda Sorumluluk

- Taksirli fiiller kanunun belirtildiği hallerde cezalandırılır
- Neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış suçlarda failin suçu en azından taksirle işlemesi gereklidir
- Bilinçli taksir cezayı ağırlaştıran bir nedendir
- Taksir, neticenin öngörülmemesiyle gerçekleştirilmesidir
- Ceza'nın belirlenmesi (kusura göre belirlenir): Bilinçsiz taksirde ceza verilmez lakin bilinçli taksirde yarıdan 1/6'ya kadar indirilir.
- Birden fazla kişinin taksirle sorumluluğu: Taksirli suçlarla iştirak mümkün değildir.
- Failin mağdur olması: Taksirli bir hareket olması ve ortaya çıkan sonuçtan dolayı failin kişisel ve ailevi durumunda önemli derecede mağdur olması. Ör: 5 çocuk annesi Leyla dere kenarına gitmiş ve çocuklardan biri dere de boğulmuş böyle bir durumda Leyla'ya taksir den dolayı ceza verilmez.

Doğru cevap D seçeneğidir.

14. Hâkimin Davaya Bakamayacağı Hâller:

- Suçtan kendisi zarar görmüşse
- Şüpheli, sanık veya mağdurun kan veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoyundan biri ise
- Şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında evlât edinme bağlantısı varsa
- Şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında üçüncü derece dahil kan hısımlığı varsa
- Evlilik sona ermiş olsa bile, şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında ikinci derece dahil kayın hısımlığı varsa
- Aynı davada Cumhuriyet savcılığı, adli kolluk görevi, şüpheli veya sanık müdafiliği veya mağdur vekilliği yapmışsa
- Aynı davada tanık veya bilirkişi sıfatıyla dinlenmişse, hâkimlik görevini yapamaz.

Doğru cevap B seçeneğidir.

15. Çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına re'sen, Cumhuriyet savcısının, katılanın, vekilinin, şüphelinin veya sanığın, müdafinin veya kanunî temsilcinin istemi üzerine karar verilebilir.

- Genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesleğinin gerektirdiği hukukî bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz.
- Hukuk öğrenimi görmüş kişiler, hukuk alanı dışında ayrı bir uzmanlığa sahip olduğunu belgelendirmedikçe, bilirkişi olarak görevlendirilemez.
- Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı da bu maddede gösterilen yetkileri kullanabilir.

Bilirkişi atanması ve gerekçe gösterilerek sayısının birden çok olarak saptanması, hâkim veya mahkeme-yeye aittir. Birden çok bilirkişi atanmasına ilişkin istemler reddedildiğinde de aynı biçimde karar verilir.

- Kanunların belirli konularda görevlendirdiği resmî bilirkişiler öncelikle atanırlar.
- Kamu görevlileri, bağlı bulundukları kurumla ilgili davalarda bilirkişi olarak atanamazlar.
- Listelere kaydedilen bilirkişiler, bilirkişilik bölge kurulu veya bulunduğu yer il adli yargı adalet komisyonu huzurunda yemin ederler. Bu bilirkişilere görevlendirildikleri her işte yeniden yemin verilmez.

- Yeminin yapıldığına ilişkin tutanak hâkim veya Cumhuriyet savcısı, zabıt kâtibi ve bilirkişi tarafından imzalanır.
- Engel bulunan hâllerde yemin yazılı olarak verilebilir ve metni dosyaya konulur. Ancak bu hâle ilişkin gerekçenin kararda gösterilmesi zorunludur.

Bilirkişi incelemesi yaptırılmasına ilişkin kararda, yanıtlandırılması uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren sorularla inceleme konusu ve görevin yerine getirileceği süre belirtilir. Bu süre, işin niteliğine göre üç ayı geçemez. Özel sebepler zorunlu kıldığında bu süre, bilirkişinin istemi üzerine, kendisini atayan merciin gerekçeli kararıyla en çok üç ay daha uzatılabilir.

Aşağıda belirtilen kişi veya kurumlar, bilirkişilik görevini kabul etmekle yükümlüdürler:

- Resmî bilirkişilikle görevlendirilmiş olanlar
- Listelerde yer almış bulunanlar
- İncelemenin yapılması için bilinmesi gerekli fen ve sanatları meslek edinenler
- İncelemenin yapılması için gerekli mesleği yapmaya resmen yetkili olanlardır
- Bilirkişiler, bölge adliye mahkemelerinin yargı çevreleri esas alınmak suretiyle bilirkişilik bölge kurulu tarafından hazırlanan listede yer alan kişiler arasından seçilir.

Kendi bölge listesinde ilgili uzmanlık alanında bilirkişi olmasına rağmen, diğer bir bölgedeki bilirkişinin, görevlendirme yapılan yere daha yakın bir mesafede bulunması durumunda, bu listeden de görevlendirme yapılabilir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

16. Duruşmanın sona ermesi ve hüküm

- Duruşmanın sona erdiği açıklandıktan sonra hüküm verilir. Beraat, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkûmiyet, güvenlik tedbirine hükmedilmesi, davanın reddi ve düşmesi kararı, hükümdür.

1-Beraat kararı;

- Yüklenen fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olması,
- Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmediğinin sabit olması,
- Yüklenen suç açısından failin kast veya taksirinin bulunmaması,
- Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmesine rağmen, olayda bir hukuka uygunluk nedeninin bulunması,
- Yüklenen suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması,

Hallerinde verilir.

2-Sanık hakkında ceza verilmesine yer olmadığı kararı;

- Yüklenen suçla bağlantılı olarak yaş küçüklüğü, akıl hastalığı veya sağır ve dilsizlik hali ya da geçici nedenlerin bulunması,
- Yüklenen suçun hukuka aykırı fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi suretiyle veya zorunluluk hali ya da cebir veya tehdit etkisiyle işlenmesi,
- Meşru savunmada sınırın heyecan, korku ve telaş nedeniyle aşılması,
- Kusurluluğu ortadan kaldıran hataya düşülmesi,
- Etkin pişmanlık,
- Şahsî cezasızlık sebebinin varlığı,
- Karşılıklı hakaret,
- İşlenen fiilin haksızlık içeriğinin azlığı, halinde verilir

- Aynı fiil nedeniyle, aynı sanık için önceden verilmiş bir hüküm veya açılmış bir dava varsa davanın reddine karar verilir.

-Türk Ceza Kanununda öngörülen düşme sebeplerinin varlığı ya da soruşturma veya kovuşturma şartının gerçekleşmeyeceğinin anlaşılması hallerinde, davanın düşmesine karar verilir.

- soruşturmanın veya kovuşturmanın yapılması şartına bağlı tutulmuş olup da şartın henüz gerçekleşmediği anlaşılırsa; gerçekleşmesini beklemek üzere, durma kararı verilir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

17. Hükümsüzlük

1. Yokluk: Bir hukuki işlemin asli kurucu unsurlarından birinin eksik olması halinde bu işlem hukuk aleminde hiç yapılmamış sayılır. Örneğin evlenmenin resmi memur önünde yapılmaması halinde bu işlem hukuk aleminde hiç yapılmamış sayılır.
2. Geçersizlik: Bir hukuki işlemin geçerlilik unsurlarından birisi eksik ise bu işlem hukuk aleminde geçerli değildir.
- a. Mutlak butlan: Yapılan hukuki işlem ilk yapıldığı andan geçersizdir ve daha sonra geçerli hale getirilemez. Örneğin; evli bir kişinin tekrardan evlenmesi

Mutlak butlan sebepleri:

- Emredici kurallara aykırılık
- Kamu düzenine aykırılık
- Ahlaka aykırılık
- Kişilik haklarına aykırılık
- Başlangıçta imkansızlık (objektif imkansızlık)
- Muvazaa (danişıklı işlem)
- Mutlak butlan işlemle ilgili kişiler tarafından HER ZAMAN ileri sürülebilir. Ancak unutulmamalıdır ki ileri sürülmesine (dava açılmasına, iptalinin talep edilmesine) gerek de yoktur. (evlilik sözleşmesi bu kurala istisna oluşturan örneklerden birisidir.
- Mutlak butlanla geçersiz bir evlilik sözleşmesinin iptali gerekir, iptal edilene kadar ise geçerli bir evliliğin sonuçlarını doğuracağı varsayılır.)
- Hakim de bu durumu her zaman re'sen dikkate alır.
- Zamanaşımı yoktur.

Bir hukuki işlemin tamamı olmasa da bazı hükümlerinin geçersiz kalanın geçerli olması da mümkündür. Bu durumda kısmi butlan söz konusu olur.

- b. Nisbi butlan (iptal edilebilirlik): bir hukuki işlem ilk yapıldığı andan itibaren geçerli daha sonra geçersiz hale getirilebilir. İrade sakatlıkları halinde yapılan işlemler iptal edilebilir.
- Bu yaptırım türü sayesinde, yapılan bir işlem geçmişe dönük olarak ortadan kaldırılır. Özellikle irade sakatlığı hallerinde söz konusu olur. İrade sakatlıkları ise HATA (YANILMA), HİLE (ALDATMA), TEHDİT (İKRAH). Bu durumda hataya düştüğünü, hileye uğradığını öğrenen taraf, tehditte ise tehdit ortadan kalktığı andan itibaren tehdit edilen taraf

kanuni süresi içerisinde işlemin iptalini talep edebilir, etmez ise işleme razı gelmiş demektir ve işlem baştan itibaren geçerli hale gelir.

- İptal, taraflarca süresi içerisinde ileri sürülmelidir
- İptal edilebilir bir işlem hakim tarafından re'sen dikkate alınmaz.
- Süre kaçırılırsa veya taraflar anlaşırsa işlem baştan itibaren geçerli hale gelir.

c. Tek taraflı bağlamazlık (askıda hükümsüzlük, eksiklikle sakatlık): Bir hukuki işlemin bir tarafı tam ehliyetli, diğer taraf sınırlı ehliyetsiz ise bu işlem, sınırlı ehliyetsiz bağlaması için yasal temsilcisinin icazet vermesi gereklidir.

Doğru cevap B seçeneğidir.

18. Kişiliğin Sona Ermesi

a) Ölüm: Ölüm ile kişilik sona erer, o kişinin şahsiyet hakları ve şahsa bağlı hakları ortadan kalkar. Malvarlığı hakları ise bir kül halinde mirasçılara geçer. İnsan cesedi eşya sayılmaz. Ölüm konusunda ispat kolaylığı bakımından kanunumuz iki karine kabul etmiştir.

aa) Ölüm Karinesi: Ölümüne kesin gözle bakılacak bir halde kaybolan ve cesedi bulunamayan kişi ölmüş sayılır. Bu kimsenin nüfus kütüğünün ilgili yerin mahallin en büyük mülki amirinin emriyle ölüm kaydı düşürülebilir.

Örneğin havada infilak ederek denize düşen bir uçakta yolculuk etmekte olan ve cesedi de bulunamayan bir kimsenin ölmüş olduğunu ispat etmek imkansız olacak kadar güçtür. Kanun bu halde "Ölüm Karinesi" ile ilgilileri ispat yükünden kurtarmaktadır.

bb) Birlikte Ölüm Karinesi: Birden fazla kişiden hangisinin önce veya sonra öldüğü ispat edilemezse hepsi aynı anda ölmüş sayılır. Bu kişiler birbirlerinin mirasçısı olamazlar. Ölüm ve birlikte ölüm karinele-ri adi karinelere, bunların aksi her türlü delille ispatlanabilir.

b) Gaiplik: Bir kimsenin gaipliğine iki halde karar verilebilir:

aa) Ölümüne olası gözle bakılabilecek bir tehlike içinde kaybolan kimsenin, kaybolmasından itibaren 1 yıl geçtikten sonra ilgililerin talebi üzerine mahkemece gaipliğine karar verilir.

- Yetkili mahkeme sulh hukuk mahkemesidir

bb) Kendisinden uzun zamandan beri haber alınamayan bir kimse hakkında, son haber tarihinden itibaren 5 yıl geçtikten sonra ilgililerin talebi üzerine mahkemece gaipliğine karar verilir.

Mahkeme, gaipliğine karar verilecek kişi hakkında bilgisi bulunan kimseleri, belirli bir sürede bilgi vermeleri için usulüne göre yapılan ilanla çağırır. Bu süre, ilk ilanın yapıldığı günden başlayarak en az 6 aydır.

Gaiplik kararı, o kişinin ölmüş olduğuna ilişkin bir karine oluşturur. Gaiplik kararı, verildiği andan itibaren değil, geriye dönük olarak, gaibin ölümüne olası gözle bakılacak bir durumda kaybolduğu veya ondan en son haber alındığı tarihten itibaren hükümlerini doğurur.

Gaiplik kararı ile gaibin evliliği kendiliğinden sona ermez. Gaibin eşi ya gaiplik davasıyla birlikte veya ayrıca açacağı bir dava ile evliliğin feshini istemelidir.

Gaibin mirası teminat karşılığında mirasçılara teslim edilir. Söz konusu teminat; ölümüne olası gözle bakılacak halde kaybolma için 5 yıl (terake mallarının tesliminden itibaren hesaplanır), uzun süreden beri haber alınamama hali için 15 yıl (son haber tarihinden başlayarak hesaplanır) ve her halde en çok gaibin 100 yaşına varmasına kadar gösterilir. Bu süreler geçtikten sonra miras kesin olarak kazanılır.

Doğru cevap E seçeneğidir.

19. Kişiliğin ehliyetleri:

A) Hak Ehliyeti (Medeni Haklardan Yararlanma Ehliyeti): Hak ve borç sahibi olabilmek iktidarıdır. Her insanın hak ehliyeti vardır (genellik ilkesi). Bütün insanlar hukuk düzeninin sınırları içinde haklara ve borçlara sahip olmakta eşittirler.

Hak ehliyeti pasif bir ehliyettir. Sağ doğmak şartıyla cenin bile hak ehliyetine sahiptir. Tüzel kişiler ise hak ehliyetini kanunun aradığı şekilde kurulmuş oldukları andan itibaren kazanırlar.

B) Fiil Ehliyeti (Medeni Hakları Kullanma Ehliyeti):

Bir kişinin bizzat kendi fiil ve işlemleriyle lehine haklar, aleyhine ise borçlar oluşturabilme yeteneğidir. Fiil ehliyeti aktif bir ehliyettir. Fiil ehliyetinin iki olumlu, bir olumsuz şartı vardır.

a) Olumlu Şartlar

aa) Temyiz kudretine (ayırım gücüne) sahip olma:

Temyiz kudreti bulunan kimseye mümeyyiz, bulunmayana ise gayrı mümeyyiz denir. Temyiz kudreti; bir kişinin fiil ve işlemlerinin sebeplerini, neticelerini, etkilerini ayırt edebilme ve bunlara uygun olarak hareket edebilme yeteneğidir.

Kural olarak, yaş küçüklüğü, akıl hastalığı, akıl zayıflığı ve sarhoşluk veya bunlara benzer sebeplerden biriyle akla uygun davranma yeteneğinden yoksun olmayan herkes temyiz kudretine sahiptir.

bb) Reşit olmak (ergin olmak): Normal rüşet yaşı 18 yaşın doldurulmasıdır. Fakat iki halde erken rüşet söz konusudur:

aaa) • Evlenme yoluyla erginlik:

- Olağan evlenme yaşı 17'nin doldurulması ile olur. Ancak yasal temsilcilerinin yazılı izni şarttır.
- Olağanüstü evlenme yaşı ise 16'nın doldurulması ile olur. Ancak yasal temsilcinin (olanak varsa) dinlenilmesi ve mahkeme kararı şarttır.
- Bu kişiler bir kere evlenme yoluyla erginlik kazandıktan sonra boşanma gibi nedenlerle erginlikleri bitmez.

bbb) Kazai Rüşet (Yargısal Rüşet):

-15 yaşını dolduran küçük kendi isteği ve velisinin rızası ile mahkemece kararı ile

ŞARTLARI

1. Mahkeme hükmüyle ergin kılınacak küçüğün 15 yaşını doldurmuş olması
2. Ergin kılınmaya karar verilmesi isteminde bulunma, "kişiye sıkı sıkıya bağlı haklardan" olduğu içindir ki, bu istemin bizzat küçükten gelmesi şarttır.
3. Ergin kılınmaya karar verebilmek için hem babanın hem de ananın rızalarını bildirmiş olmaları gerekir; onlardan biri razı olmazsa şart gerçekleşmemiş olur.

4. Eğer ergin kılınmasına karar verilecek olan küçük, velayet altında değil de "vesayet altında" ise ayrıca vesayet dairelerinin izni de gereklidir.
- küçüğe önce vesayet makamı (sulh mahkemesi), sonra denetim makamı (asliye mahkemesi) tarafından izin verilmesi gerekir
- 5- Ergin kılınacak küçüğün korunmaya değer menfaatinin bulunması gereklidir.

Ergin kılınmaya karar verecek olan mahkeme, küçüğün yerleşim yeri sulh hukuk mahkemesidir.

b) Olumsuz Şart

aa) Kısıtlı Olmamak (Mahcur Olmamak): Hacir (kısıtlama); kanunda belirtilen sebeplerden birinin varlığı durumunda, bir kişinin fiil ehliyetinin mahkeme kararı ile sınırlandırılması veya kaldırılmasıdır.

KISITLILIK NEDENLERİ

- I. Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı
- II. Savurganlık, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı, kötü yönetim
- III. Özgürlüğü bağlayıcı ceza: Bir yıl veya daha uzun süreli özgürlüğü bağlayıcı bir cezaya mahkûm olan her ergin kısıtlanır.
- IV. İstek üzerine: Yaşlılığı, sakatlığı, deneyimsizliği veya ağır hastalığı sebebiyle işlerini gerektiği gibi yönetemediğini ispat eden her ergin kısıtlanmasını isteyebilir.
- Bir kimse dinlenilmeden savurganlığı, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı, kötü yönetimi veya isteği sebebiyle kısıtlanamaz.

Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle kısıtlamaya ancak resmî sağlık kurulu raporu üzerine karar verilir. Hâkim, karar vermeden önce, kurul raporunu göz önünde tutarak kısıtlanması istenen kişiyi dinleyebilir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

20. MAL REJİMİ

YASAL MAL REJİMİ

- Edinilmiş mallara katılma rejimi yasal mal rejimidir.
- Eşler başka bir mal rejimi seçmemişler ise yasal mal rejimi kendiliğinden uygulanır. - Evlenmeden önce veya sonra mal rejimi seçilebilir, değiştirilebilir vb.
- Evlenme başvurusu sırasında seçtikleri mal rejimini yazılı bildirebilir veya sonradan mal rejimi sözleşmesi yapabilirler. Bu sözleşme noterde onaylama veya düzenleme biçiminde yapılır.

SEÇİMLİK MAL REJİMİ

1. Mal ayrılığı rejimi
2. Paylaşmalı mal ayrılığı rejimi
3. Mal ortaklığı rejimi

OLAĞANÜSTÜ MAL REJİMİ

1. Mahkeme kanalıyla var olan mal rejiminin mal ayrılığı rejimine çevrilmesidir. Sebepleri:

- Diğer eşin borca batıklığı
- Diğer eşin menfaatinin tehlikeye düşmesi
- Diğer eşin bir tasarruf işlemi için rızasını haksız bir şekilde vermemesi
- Diğer eşin, malları hakkında bilgi vermekten kaçınması
- Diğer eşin ayırt etme gücünden sürekli yoksun kalması

2. Eşlerden birinin iflası durumunda ise rejim, kendiliğinden mal ayrılığı rejimine döner.

EDİNİLMİŞ MALLARA KATILMA REJİMİ (YASAL MAL REJİMİ)

Bu rejim, edinilmiş mallar ve eşlerin her birinin kişisel mallarını kapsar. Temel ilke, hak sahipliğinin evlilik boyunca edinilmiş mallarla sınırlı olmasıdır.

Edinilmiş mallar:

- Eşin çalışması karşılığı olan edinimler
- Sosyal güvenlik veya sosyal yardım kurumu veya personele yardım için kurulan sandık ödemeleri
- Çalışma gücünün kaybı nedeniyle ödenen tazminatlar
- Kişisel malların gelirleri
- Edinilmiş malların yerine geçen değerler

Kişisel mallar

Yasada belirtilenler;

- Kişisel kullanım eşyası
- Miras
- Karşılıksız kazandırmadan elde edilenler
- Manevi tazminat alacakları
- Eşlerden hangisine ait olduğu tespit edilemeyen mal, onları paylı mülkiyeti sayılır

MAL REJİMİNİN SONA ERME BİÇİMLERİ

- Eşlerden birinin ölümü ile kendiliğinden,
- Rejimin değiştirilmesi ile,
- Boşanma ile
- Hakim kararıyla sona erer. Dava tarihinden itibaren son bulur.

Doğru cevap C seçeneğidir.

21. EŞYANIN ÖZELLİKLERİ

1. Cismani (Maddi) Olma
2. Sınırlanabilir olma
3. Hukuki hakimiyete elverişli olma
4. Kişisel olmama: insan vücudu, organları ve ceset kural olarak eşya sayılmaz, Fakat, vücuttan ayrılan doku, kan veya yumurta gibi maddeler hemen nakledilmeyip bir süre saklanacaksa (örneğin; Kızılay'a bağışlanan kan) eşya olarak kabul edilmektedir.

Vücuttan ayrılacak şekilde takılan yapay uzuvların (peruk, takma diş gibi) eşya niteliğini korur.

EŞYANIN ÇEŞİTLERİ

1. Taşınır Eşya-Taşınmaz Eşya: Taşınır eşya, özüne zarar-vermeden bir yerden başka bir yere taşınabilen eşyadır. Tarak,Cımbız,makyaj malzemesi, motorsiklet vs. gibi.

Taşınmaz eşya, özüne bir zarar verilmeksizin, bir yerden diğer bir yere taşınamayan eşyadır.

2-Basit Eşya-Birlesik Eşya-Eşya Birliği

-Basit (yalın) eşya, hariçten hiçbir şey katılmaksızın tek başına mevcut olan yekpare eşyadır. örneğin bir tabaka kâğıt, bir çam bardak vb.

- Birleşik eşya (mürekkep eşya), birden çok basit ve bağımsız eşyanın birleşmesinden meydana gelen eşyadır. Örneğin sandalye, ampul vb.

Birleşik eşyayı meydana getiren her bir yalın eşyaya o şeyin bütünleyici parçaları denir. Bunlar bağımsızlıklarını kaybetmişlerdir ve birleşik eşyadan koptuğu takdirde tekrar bağımsızlık kazanır.

- Eşya birliği, bağımsızlıklarını kaybetmeksizin ortak bir amaç için bir araya getirilmiş olan ve ekonomik bir bütünlük arz eden birden çok eşyanın meydana getirdiği eşya topluluğudur. Örneğin; bir çift ayak-kabı, bir pul koleksiyonu gibi.

3-Misil Eşya-Gayrimisli Eşya

Misli eşya, sayı, tartı, ölçü ile belirlenebilen eşyadır. Sayı, tartı, ölçü ile değil, ferden belirlenmesi gereken eşyaya gayrimisli eşya denir,

4. Tüketilebilen-Tüketilemeyen eşya
5. Sahipli-Sahipsiz eşya

Doğru cevap B seçeneğidir.

22. ŞERHLER:

1) Kişisel hakların şerhi : Şerh, kanunda sınırlı (tahdidi) olarak sayılmış olan bazı kişisel hakların, ilgili taşınmaz üzerinde herkese karşı ileri sürülmesini mümkün kılmak üzere, tapu kütüğünden şerhler sütununa yazılması işlemidir. Kişisel haklar şerh vasıtasıyla kuvvetlendirilmiş ve adeta aynı bir etki kazanmış olurlar ki, bu sebeple onlara kuvvetlendirilmiş kişisel haklar adı verilir.

Şerh edilebilir kişisel haklar şunlardır:

- 1) Sözleşmeden doğan alım, onalım ve gerialım hakları (10yıl),
- 2) Rehinli alacaklının boş dereceye ilerleme hakkı,
- 3) Paylı mülkiyetin devamına ilişkin sözleşme,
- 4) Adi kira ve hasılat kirası,
- 5) Arsa payı karşılığı inşaat,
- 6) Bağışlamadan rücu hakkı,
- 7) Taşınmaz satış vaadi (5 yıl),

Medeni Kanuna göre tasarruf yetkisiyle ilgili sınırlamalardan hangilerinin şerh edilebileceğini belirtmektedir. Bunlar:

- 1) Çekişmeli hakların korunmasına ilişkin mahkeme kararları
- 2) Haciz, iflas kararı veya konkordato ile verilen süre
3. Aile yurdu kurulması, artmırasçt atanması
4. Aile konutu.
5. Eşlerden birinin, hakim kararıyla tasarruf yetkisinin kısılandığı hâllerde, söz konusu bu kısıtlama hakim tarafından re'sen tapu kütüğüne şerh verilir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

23. EKSİK BORÇ

- Borç varsa, bu borçtan dolayı borçlunun sorumluluğu da vardır. Ancak istisnai olarak eksik borç olarak tanımlanan bu borçlarda borç var olmasına karşın borçlu bu borcun yerine getirilmemesinden sorumlu tutulamaz.
- Alacaklı borçludan dava yoluyla ifasını talep edebilir ve borçlu da yerine getirebilir. Ancak yerine getiremezse, alacaklı borçlu aleyhine dava ya da icra takibi yoluna başvuramaz. Alacaklı borçluyu takip edememesine karşın, borçlu ifada bulunursa bu bağışlama niteliğinde değil, borcun ifası olarak kabul edilir ve sebepsiz zenginleşme hükümlerince geri istenemez.

EKSİK BORÇ TÜRLERİ

1. Zamanaşımına uğramış borçlar
2. Kumar ve bahis borçları
3. Ahlaki ödevlerden doğan borçlar
4. Evlenme tellallığından doğan borçlar
5. Konkordato anlaşmasından arta kalan borçlar
6. Hukuka ve ahlaka ayıkırı borçlar

Doğru cevap E seçeneğidir.

24. ÖNERİ (İCAP)

- Sözleşme yapma teklifidir. Bir sözleşmenin kurulabilmesi için gerekli olan iki irade açıklamasından zaman itibarıyla ilk önce yapılan irade açıklamasına öneri (icap), bu açıklamayı yapan tarafa da öneren (icapçı) adı verilir.
- Öneri tek taraflı hukuki bir işlemdir.

Bir iradenin öneri sayılabilmesi için;

1. Karşı tarafa yöneltilmiş olması,
2. Sözleşmenin tüm esaslı noktalarını içermesi,
3. Bağlanma iradesinin bulunması gerekir.
4. Öneri, tek taraflı ve karşı tarafa varması gerekli bir irade açıklamasıdır.
5. Önerinin mutlaka bir şahsa yönelik yapılmasına gerek yoktur, kamuya karşı da yapılabilir. Buna aleni öneri denir. Örneğin, fiyat etiketi konularak vitrinde mal sergilenmesi aleni öneridir.
6. Yapılan önerinin istenilen hukuki sonucu doğurabilmesi için sözleşmenin esaslı unsurlarını içeriyor olması gerekir. (objektif esaslı unsurlar)
7. Yapılacak önerinin subjektif esaslı noktaları da içermesi gerekir.
8. "Taraflar sözleşmenin esaslı noktalarında uyuşmuşlarsa, ikinci derecedeki noktalar üzerinde durulmamış olsa bile, sözleşme kurulmuş sayılır."
9. Öneren açıkladığı iradesiyle sözleşmenin kurulması niyet ve amacını taşımalıdır.
10. "Öneren, önerisi ile bağlı olmama hakkının saklı olduğunu açıkça belirtirse veya işin özelliğinden ya da durumun gereğinden bağlanma niyetinde olmadığı anlaşılırsa, önerisi kendisini bağlamaz."
11. "Fiyatını gösterecek mal sergilenmesi veya tarife, fiyat listesi ya da benzerlerinin gönderilmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneri sayılır."
12. "İsmlenmemiş bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz. Bu şeyi alan kişi, onu geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir."

ÖNERİNİN BAĞLAYICILIĞI

1. Süreli Öneri: "Kabul için süre belirleyerek bir sözleşme yapılmasını öneren, bu sürenin sona ermesine kadar önerisiyle bağlıdır." Kabul bu süre içinde kendisine ulaşmazsa, öneren, önerisiyle bağlılıktan kurtulur."

Öneren, önerisinde belirttiği süreyi sonradan tek taraflı iradesiyle kısaltamaz ancak uzatabilir. Süre geçtikten sonra gelen kabul, yeni bir öneri sayılır

2) Süresiz Öneri: "Kabul için süre belirlenmeksizin hazır olan bir kişiye yapılan öneri hemen kabul edilmezse, öneren önerisiyle bağlılıktan kurtulur.

a) Hazır Olanlar Arasında Yapılan Süresiz Öneri (Doğrudan Doğruya Öneri): Öneren ile diğer tarafın (kabcülcünün) yüz yüze bulunduğu bir durumda veya telefon, internet üzerinden online yazarak, öneri yapılmışsa derhal kabul edilmediğı takdirde öneren önerisiyle bağılı kalmaz.

“Kabul için süre belirlenmeksizin hazır olmayan bir kişiye yapılan öneri, zamanında ve usulüne uygun olarak gönderilmiş bi yanıtın ulaşmasının beklenebileceğı ana kadar, önereni bağlar.

- Zamanında gönderilen kabul, önerene geç ulaşır ve öneren onunla bağılı olmak istemezse, durumu hemen kabul edene bildirmek zorundadır.”

b) Hazır Olmayanlar Arasında Yapılan Süresiz Öneri (Dolaylı Öneri): Öneren ile diğer tarafın yüz yüze bulunmadıkları bir durumda yapılmış, örneğın mektup, telgraf veya bir haberci vasıtasıyla öneri gönderilmiş ise, öneren normal bir kabul haberinin kendisine ulaşacağı ana kadar önerisiyle bağılı kalır. Telgraf, teleks veya faks aracılığıyla yapılan öneri, hazır olmayanlar arasında yapılan öneridir.

Bu durumda önerenin bağılı kalacağı süreyi saptarken üç unsurun göz önünde bulundurması gerekir;

1. Önerinin karşı tarafa ulaşması için geçecek zaman
2. Diğer tarafın düşünmesi için geçecek zaman
3. Kabul haberinin öneren kişiye ulaşması için geçecek zaman

Öneri kabcüye gönderilmesine rağmen yolda gecikme ya da başka teknik engeller nedeniyle kabcüye geç varmışsa, dolayısıyla kabcücünün haberi de gecikmişse bu gecikme önerenin bağılılık süresini etkilemez.

Kabul haberi vaktinde gönderilmiş olmasına karşın, önerene geç varmışsa, öneren önerisi ile bağılı olmadığını DERHAL ihbar etmek suretiyle, öneri ile bağılı olmaktan kurtulabilir. Eğer öneren derhal bildirmezse, sözleşme kurulmuş sayılacaktır.

Gecikmiş kabul haberi yeni bir öneri sayılıp, kabul edilmesi halinde sözleşme kurulması da mümkündür.

Öneren bağılılık süresi içinde ölmüşse, önerenin şahsının önem taşıdığı bir sözleşme değilse, mirasçılar açısından öneriyle bağılılık devam eder.

ÖNERİDEN DÖNME

Öneren, öngörülen şartlara uymak kaydıyla önerisinden dönebilir, yapmış olduğu öneriyi geri alabilir.

“Geri alma açıklaması, diğer tarafa öneriden önce veya aynı anda ulaşımı ya da daha sonra ulaşmakla birlikte diğer tarafça öneriden önce öğrenilmiş olursa, öneri yapılmamış sayılır. Bu kural, kabcülün geri alınmasında da uygulanır.”

KABUL

Önerenin yapmış olduğu öneriye, karşı tarafın (kabcücünün) verdiği olumlu cevaptır. Varması gerekli tek taraflı bir irade açıklamasıdır. Bu açıklama aynı zamanda kurucu nitelikte yenilik doğuran bir hakkın kullanılmasıdır.

- Kabul beyanı önerinin içeriğini genişletmez ya da daraltamaz.
- Öneri gibi kabul de belirli bir şekilde tabi değildir, yazılı, sözlü veya bir haberci vasıtasıyla kabul önerene gönderilebilir.

Kabul iki şekilde yapılır;

- a) Açık (Sarih) Kabul: Kabul iradesi açık ve seçik olarak yani kullanılan ifade ve sözcüklerden önerinin kabul edildiğı duraksamaya yer vermeyecek şekilde açıkça anlaşılıyor ise, bu açık kabuldür.
- b) Örtülü (Zımnı) Kabul: Diğer tarafın öneriyi kabul ettiğı açıkça anlaşılmemakla birlikte, takındığı tavır ve davranışlarından onun bunu kabul ettiğı sonucu çıkarılabiliyorsa, buna da örtülü kabul denir.

KABULDEN DÖNME

- Kabcülün geri alındığı haberi, karşı tarafa kabcülün varmasından önce veya kabul ile aynı anda ulaşır- sa, yahut da kabcülden sonra ulaşmış olmakla beraber karşı taraf kabcülden döndüğünü önceden haber alırsa kabcülden dönebilir ve hiç yapılmamış sayılır.

Kabcücünün kabul ettikten sonra ölmesi veya fiil ehliyetini kaybetmesi durumunda kabcücünün kabcülü, mirasçılara geçer. Ancak edilen kabul, kişisel edimden kaynaklanıyorsa bu kabul mirasçılarını bağlamaz.

SÖZLEŞMENİN KURULDUĞU AN

- Hazırlar arasında yapılan bir sözleşme kabulün açıklandığı anda kurulmuş olur. -Hazır olmayanlar arasında yapılan bir sözleşme kabul haberinin öne-rene vardığı anda kurulmuş olur.

SÖZLEŞMENİN HÜKÜM VE SONUÇLARINI DO-ĞURMA ANI

- Hazırlar arasında, sözleşme kurulduğu an yani ka-bul beyanı açıklandığı an sözleşme hüküm ve so-nuçlarını da doğurmaya başlar.
- “Hazır olmayanlar arasında kurulan sözleşmeler kabulün gönderildiği andan itibaren hüküm doğu-rur.”

“Açık bir kabulün gerekli olmadığı durumlarda, söz-leşme önerinin ulaşma anından başlayarak hüküm doğurur.”

Örtülü kabulün yeterli olduğu yani açık bir kabule ihti-yaç olmayan hallerde, sözleşmenin hüküm ve sonuç-larını doğurma anı önerinin kabulcüye ulaştığı andır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

25. Genel işlem koşulları

“Genel işlem koşulları, bir sözleşme yapılırken dü-zenleyenin, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlaya-rak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleridir. Bu koşulların, sözleşme metninde veya ekinde yer alma-sı, kapsamı, yazı türü ve şekli, nitelendirmede önem taşımaz.

- Aynı amaçla düzenlenen sözleşmelerin metinle-rinin özdeş olmaması, bu sözleşmelerin içerdiği hükümlerin, genel işlem koşulu sayılmasını engel-lemez.
- Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir sözleşmeye konulan bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, tek başı-na, onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarmaz.
- Genel işlem koşullarıyla ilgili hükümler, sundukları hizmetleri kanun veya yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütmekte olan kişi ve kuruluşların hazırladıkları sözleşmelere de, niteliklerine bakıl-maksızın uygulanır.”

- BK'da sıradan vatandaş işe tacirler arasında bir ayırım yapılmamış ve genel işlem koşulları ile karşı-laşan herkesin kanundaki korumadan faydalanabi-leceği düzenlenmiştir.
- sözleşmenin özünü değiştirmemekle birlikte hü-kümlerin yerinin değiştirilmesi, anlam farklılığı ya-ratmayacak şekilde madde metinlerinde değişik-likler yapılması, sözleşmenin genel işlem koşulu içermesine engel olamayacaktır.
- “Karşı tarafın menfaatine aykırı genel işlem koşul-larının sözleşmenin kapsamına girmesi, sözleşme-nin yapılması sırasında düzenleyenin karşı tarafa, bu koşulların varlığı hakkında açıkça bilgi verip, bunların içeriğini öğrenme imkanı sağlamasına ve karşı tarafın da bu koşulları kabul etmesine bağlı-dır. Aksi takdirde, genel işlem koşulları, yazılmamış sayılır.

Sözleşmelerde bulunan genel işlem koşulları, hiç yazılmamış sayılır.

- Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı hükümler istisnasız olarak yazılmamış sayılacaktır. Örneğin, bankaların kredi sözleşmelerinde genelde diledikleri zaman kredi sözleşmesini tek taraflı ola-rak feshedebilecekleri yazılır. Yeni düzenlemeye bu hükümler asla geçerli hale getirilemeyecektir.
- “Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyor-sa, düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır.”
- “ Genel işlem koşullarına, dürüstlük kurallarına aykırı olarak, karşı tarafın aleyhine veya onun durumu-nu ağırlaştırıcı nitelikte hükümler konulamaz.

Doğru cevap C seçeneğidir.

26. Yenilik doğuran hakların özellikleri;

1. Tek taraflı irade beyanı ile kullanılırlar.
2. Bir defa kullanılmakla sona ererler.
3. Yine de bir kere kullanılmakla tükendikleri için bu haklar bir kere kullanıldılar mı geri dönmek de mümkün değildir.
3. Hak düşürücü süreye tabiidir.
4. Yenilik doğuran haklar, şarta bağlanamazlar.
5. Dürüstlük kurallarına uygun kullanılmalıdır.

YENİLİK DOĞURAN HAKLAR 3'E AYRILIR

- 1) Kurucu Yenilik Doğuran Haklar :Kullanılmaları ile yeni bir hukuki durum kuran haklardır. Örneğin alım (iştiara), önalım (şufa), gerialım (vefa) hakları, icap beyanını kabul, tanıma, yasal temsilcilerinin icazet vermesi v.s
- 2) Değiştirici Yenilik Doğuran Haklar: Kullanılmaları ile mevcut bir hukuki ilişkiyi değiştiren haklardır. Örneğin, satın alınan malın ayıplı çıkması halinde alıcının malın yenisiyle değiştirilmesini talep etme hakkı
- 3) Bozucu Yenilik Doğuran Haklar: Kullanılmaları ile bir hukuki durumu ortadan kaldıran haklardır. Örneğin, sözleşmenin feshi, dernek üyeliğinden çıkarma, yanılma, aldatma ve korkutma gibi irade sakatlığı halleri ile aşırı yararlanma halinde sözleşmenin iptali, mirasçılıktan ıskat (çıkarma)

Doğru cevap E seçeneğidir.

27. HUKUKİ İŞLEMLER

Hukuk alanında bir sonuç meydana getirmek için irade açıklamasında bulunmaya hukuki işlem denir. Bir hukuki işlemin varlığından bahsedebilmek için,

1. Hukuk alanında sonuç meydana getirmek amacını taşıyan bir iradenin varlığı,
2. Bu iradenin açıklanması
3. Hukuk alanında bir sonuç meydana gelmiş olması gerekir.

TÜRLERİ

A) TEK TARAFLI HUKUKİ İŞLEMLER

Hukuki sonucun doğması için sadece taraflardan birinin iradesini açıklaması yeterlidir.

1. Ulaşması Gerekli Tek Taraflı Hukuki İşlemler: Hukuk alanında sonuç doğuracak iradenin karşı tarafa veya resmi bir makama ulaştırılması gerekir. Örneğin İcap, kabul, fesih ihbarı, sözleşmeden dönme beyanı, mirasın reddi gibi,takas,cayma
2. Ulaşması Gerekli Olmayan Tek Taraflı Hukuki İşlemler: İradenin açıklanmış olmasının yeterli olduğu hukuki işlemlerdir. Örneğin vasiyetname, vakıf kurma.

B) ÇOK TARAFLI HUKUKİ İŞLEMLER

1. Sözleşmeler: “Sözleşme, tarafların iradelerini karşılıklı ve birbirine uygun olarak açıklamalarıyla kurulur. İrade açıklaması açık veya örtülü olabilir.”

a)Tek Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmeler: Sözleşme taraflarından sadece birisi borç altına girer. Örneğin bağışlama, kefalet sözleşmesi, ücretsiz vekalet, ivazsız sözleşmeler.

b. İki tarafa borç yükleyen sözleşmeler

- Tam iki tarafa borç yükleyen sözleşmeler: Satım,kira,hizmet,eser sözleşmesi
- Eksik iki tarafa borç yükleyen sözleşmeler: vekalet, saklama (vedia), kullanma ödücünü(ariyet), Tüketim ödücünü(karz)

Doğru cevap C seçeneğidir.

28. TEMSİL

- Bir kişinin başkasının adına ve hesabına hukuki işlemler yapmasına temsil denir.
- Temsil, tek taraflı ve temsilciye varması gereken hukuki bir işlemdir.

Tüzel Kişilerde Organ ve Temsil İlişkisi: Tüzel kişiler, organları aracılığıyla fiil ehliyetini kullanırlar. Ancak organlar, temsilci sıfatı ile değil, bizzat tüzel kişinin kendisi olarak işlemleri yaparlar. Bu nedenle tüzel kişilerdeki organlar, temsilci sayılmazlar.

Haberci (Ulak) ve Temsilci İlişkisi:Haberci kendi iradesini kullanmayıp, sadece bir iradeyi bir başkasına ileten kişidir. Bu nedenle haberci de temsilci olamaz..

Vekil ve Temsil İlişkisi: Vekil de tıpkı temsilci gibi bir başkası adına ve hesabına hareket eden kişidir. An-

cak vekalet ilişkisinin kurulması için tarafların bir sözleşme yapması gerekirken, temsilde sözleşmeye ve karşılıklı ve birbirlerine uygun olarak iradeleri açıklamaya gerek yoktur.

KANUNİ TEMSİL: Temsil yetkisi doğrudan doğruya kanundan kaynaklanır.

İRADİ TEMSİL: Kişi kendisi adına ve hesabına işlem yapmak üzere bizzat bir kişiye yetki verir.

DOĞRUDAN DOĞRUYA TEMSİL (VASITASIZ TEMSİL)

“Yetkili bir temsilci tarafından bir başkası adına ve hesabına yapılan hukuki işlemin sonuçları, doğrudan doğruya temsil olunanı bağlar.”

- Temsilci 3.kişi ile temsil olunan adına yaptığı sözleşmeye hiçbir zaman taraf olmaz.
- Temsilci 3.kişi ile işlem yaparken, kimliğini gizlemezse yani temsilci olduğunu açıklarsa, 3.kişi açıkça işlemi kendisiyle yapanın temsilci olduğunu anlayabilecek durumda ise bu doğrudan doğruya temsildir.

“Temsilci, hukuki işlemi yaparken bu sıfatını bildirmezse, hukuki işlemin sonuçları kendisine ait olur. Ancak, karşı taraf bir temsil ilişkisinin varlığını durumdan çıkarıyor veya çıkarması gerekiyor ya da hukuki işlemi temsilci veya temsil olunanndan biri ile yapması farksız ise, hukuki işlemin sonuçları doğrudan doğruya temsil olunana ait olur.”

DOLAYLI TEMSİL (VASITALI TEMSİL)

- Temsilcinin bir hukuki işlemi kendi adına ve temsil olunanın hesabına yapmasıdır.

Temsilci, 3.kişi ile işlemi yaparken kimliliğini gizliyorsa, yani temsilci olduğunu söylemiyorsa, bu dolaylı temsildir. Bu işlemnden doğan bütün hak ve borçlar doğrudan doğruya dolaylı temsilciye ait olur.

Temsilci bunları sonradan alacağım temlik ve borcun nakli işlemleriyle temsil olunana geçirir.

TEMSİL İLİŞKİSİNİN KURULMASI

- Temsil tek taraflı bir hukuki işlemdir. Bu nedenle sadece temsil olunanın, temsilciye yetki verdiğini beyan etmesi yeterlidir. Buna **İÇ TEMSİL YETKİSİ** denir.

- Temsil olunanın temsil yetkisi verdiğini temsilcinin hakimiyet alanına ulaştırırsa dahi bu yeterlidir. Temsilci öğrenmese bile temsil ilişkisi kurulmuş olur.
- Temsil olunanın hukuki işlem ehliyeti olmalıdır. Dolayısıyla tam ehliyetliler tek başlarına, sınırlı ehliyetliler ve sınırlı ehliyetsizlerse yasal temsilcilerinin izni ile temsil yetkisi verebilirler. Tam ehliyetsizler temsil yetkisi veremez.
- Temsil yetkisi herhangi bir şekil şartına tabi değildir. Ancak uyumsuzluk halinde bir belge ile ispatlanması gerekir. Temsilciye yetkisini göstermek üzere verilen yetki belgesine **SALAHİYETNAME** adı verilir.
- Temsil yetkisi sadece temsil olunan adına ve hesabına taahhüt işlemleri yapılmasını içerir. Ayrıca tasarruf işlemi de yapılacaksa, temsil olunan bunun için temsilciye özellikle yetki vermiş olmalıdır.

ÖZEL TEMSİL YETKİSİ: Temsil olunanın temsilciye sadece belli bir konuda yetki vermesidir. Bazı hukuki işlemlerin temsilci vasıtasıyla yapılabilmesi için, temsilciye özel yetki verilmiş olması gerekir. Bu işlemler;

- 1) Dava açma
- 2) Sulh olma
- 3) İbra sözleşmesi yapma
- 4) Hakeme (tahkime) başvurma
- 5) Kambiyo taahhüdünde bulunma
- 6) Bağışlama sözleşmesi yapma
- 7) Taşınmazlar üzerindeki aynı haklara ilişkin hukuki işlemleri yapma

MÜTESELSİL YETKİ: Birden fazla temsilciden her birinin işlemi yapma yetkisine sahip olmasıdır.

BİRLİKTE YETKİ: Birden çok temsilciye ancak hepsi beraber işlemi yapma konusunda yetki verilmiş olmasıdır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

29. Ticari İşletmenin Devri : Bir tacir herhangi bir sebepten ötürü ticari işletmesinin faaliyetlerine son vermek istiyorsa ticari işletmeyi kapatmak yerine devredebilir. Bu devir ticari işletmenin aktif ve pasifi ile bir bütün halinde olmalıdır

- kural olarak bir ticari işletme maddi ve maddi olmayan unsurlar ile borç ve alacaklar dahil olmak üzere bir bütün halinde devredilmiş sayılır.
- Devir sözleşmesinin yazılı olarak yapılması geçerlilik şartıdır. Sözleşmenin ticaret siciline tescili ve ilanı zorunludur.
- Devir sözleşmesinin kapsamına hangi unsurların gireceğini taraflar serbestçe belirleyebilirler. Ancak ticari işletmenin bir bütün olarak ve devamlılığını sağlayacak şekilde devredilmesi gerekir.
- Aksi belirtilmemiş ise devir sözleşmesi kapsamına; duran malvarlığı, işletme değeri, kiracılık hakkı, ticaret unvanı ile diğer fikri mülkiyet hakları ve sürekli olarak işletmeye özgülenen malvarlığı unsurlarının dâhil edildiği kabul olunur.
- devir kapsamı dışında bırakılacak unsurlar işletmenin bütünlüğünü ve devamlılığını zedelemeyecek unsurlar olmalıdır. Örneğin; marka, patent, ticaret unvanı vb. devir kapsamı dışında bırakılabilir.
- Ticari işletmenin devri, işletmeye ait borçların da devralana geçmesini sağlar. Bu yüzden, devir işleminin adresi bilinen alacaklılara ihbar edilmesi veya gazeteler aracılığıyla ilan edilmesi gereklidir. İhbarın yapılması herhangi bir şekle bağlı değildir.
- Kural olarak işletmeyi devralan alacakları ve borçları da devralır. Devreden borçlardan dolayı devralanla birlikte 2 yıl daha müteselsilen sorumludur.
- Bu iki yıllık hak düşürücü sürenin başlangıcı muaccel borçlar için devrin bildirim ve ilanından itibaren, müeccel borçlar için de vadeden itibaren başlamaktadır. İşletmenin devrinden sonra işletme için edinilmiş olan borçlardan ise devreden kişi sorumlu tutulamaz.
- Taraflar aralarında "borçtan sorumsuzluk anlaşması" yapabilirler ve bu anlaşma hukuka uygun, geçerli bir anlaşma olur. Fakat taraflar aralarında yaptıkları sorumsuzluk anlaşmasını üçüncü kişilere karşı ileri süremezler. Zira 2 yıllık MÜTESELSİL sorumluluk söz konusudur.
- * İşletmenin devri halinde ticaret unvanı da devredilmiş olur. Taraflar açıkça belirtilirse ticaret unvanı devrin dışında tutulabilir. Ticaret unvanının işletmeden ayrı tek başına devri ise mümkün değildir.
- * Ticari işletmenin devri, varsa şubelerinin de devrini kapsar. Aksi öngörülemez.
- Devreden, devrettiği işletme ile o bölgede rekabet etmeme borcu altına girer.

Doğru cevap E seçeneğidir.

30. TACİR OLMANIN SONUÇLARI

GENEL SONUÇLARI:

- Ticari işletmeyi 15 gün içinde ticaret siciline tescil ettirmek
- Odalara kayıt yaptırmak
- Ticaret unvanını kullanmak
- Defter ve belge tutmak
- Basiretli olmak
- Yapılan iş karşılığında fatura vermek. (Alan kişi fatura içeriğine 8 gün içinde itiraz etmezse kabul etmiş sayılır.)
- Yapılan iş karşılığında teyit mektubu vermek. (Teyit mektubu alan kişi, içeriğe 8 gün içinde itiraz etmezse, teyit mektubunu kabul etmiş sayılır.)
- borçlarının ticari olması
- İflasa tabi olmak

ÖZEL SONUÇLARI

- Satış ve trampalarda özel hükümler uygulanır.
- Hapis hakkı doğar.
- Uyuşmazlıkları ticari defter ve belge ile kanıtlamak zorundadır.
- Tacirler arasında, diğer tarafı temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshetme, sözleşmeden dönmeye ilişkin ihbar ve ihtarlar; noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgraf veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı e-posta sistemi ile yapılır. Bu şekle uymak ispat şartıdır.

Doğru cevap B seçeneğidir.

31. Sermaye şirketleri

1. Anonim Şirket
2. Limited Şirket
3. Paylı Komandit Şirket

SERMAYE ŞİRKETLERİ

- Sermaye şirketlerinde kişilerin getirdikleri sermaye ön plandadır.
- Sermaye şirketlerinde ortaklar kolaylıkla değişebildiğinden ortaklar rekabet yasağına tabi değildir.
- Sermaye şirketlerinde kararların alınmasında, şirket sermayesinde sahip olunan pay esas alınmaktadır.

- Sermaye şirketlerinde ortaklar kar ve zarara getirmeyi taahhüt ettikleri sermaye oranında katılırlar.
- Sermaye şirketlerinde ortaklardan birinin ölümü, kısıtlanması, iflası halinde kural olarak şirket son bulmaz.
- Sermaye şirketlerinde ise şirketi yönetim, temsil ve denetleme yetkisi kişilere değil organlara aittir. Örneğin; anonim şirketlerde yönetim ve temsil yetkisi yönetim kurulunda, limitet şirketlerde ise müdürlerdedir.
- Ortaklar değil, şirkete koyulan sermaye önemli. Çok sayıda ortak, büyük sermaye
- Ortak sayısı en az 1'dir. İstisna: Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirkette en az 5.
-Şirkete girme çıkma (pay devri) basit usuldedir.
- Ortaklar sınırlı sorumlu olduğu için TTK sermayeyi koruyan hükümler getirmiştir.
- Kişisel emek ve ticari itibar sermaye payı olarak getirilemez.
- Rekabet yasağı sadece yöneticileri bağlar.
- Ortaklar sermaye payları oranında oy hakkına sahiptir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

32. ADİ ŞİRKET (Adi ortaklık)

- BK da düzenlenmiştir.
- Adi ortaklık sözleşmesi, iki ya da daha fazla kişinin emeklerini ve mallarını ortak amaç için birleştirdikleri sözleşmedir.
- Bir ortaklık, kanunla düzenlenmiş ortaklıkların ayırt edici niteliklerini taşııyorsa, bu bölüm hükümlerine tabi adi ortaklık sayılır.

ADİ ŞİRKETİN GENEL OLARAK ÖZELLİKLERİ

- Tüzel Kişiliği yoktur. Bu nedenle fiil ehliyeti yoktur.
- davalı davacı olamaz.
- Tacir sayılmaz
- İflas sadece tacirlere tanındığı için iflas edemez
- Ticari defter tutma zorunluluğu yoktur
- ticaret unvanı olamaz
- yerleşim yeri olamaz
- En az 2 kişi ile kurulur, üst sınır yoktur
- Şahıs şirketi olmasına rağmen gerçek kişilerin yanında tüzel kişiler de ortak olabilir. Ancak devlet, kamu tüzel kişileri ve kamu yararına dernekler ortak olamazlar.

- Adi ortaklık kuruluşunda şekil şartı aranmamaktadır. Ancak, şirkete sermaye olarak gayrimenkul, motorlu araç, alacak hakkı, fikir ve sanat eseri (marka-patent) konulacaksa şekil şartı vardır.
- Adi ortaklık, kanuna, ahlaka, adaba aykırı olmayan ve konusu imkansız olmayan her türlü amaç için kurulabilir. Bunlardan birisine aykırı ise şirket sözleşmesi hükümsüz olur.

ADİ ŞİRKETTE ORTAKLAR ARASI İLİŞKİ (İÇ İLİŞKİ)

- İç ilişkide ortaya çıkacak sorunlarda öncelikle sözleşme hükümleri uygulanır. Eğer sözleşmede hüküm yoksa Borçlar Kanunu uygulanır.
- kural olarak sözleşme serbestisi olsa da BK üç konuda emredici hüküm getirmiştir:
- * Kar ve zarar ortaklar arasında paylaşılacak zorunludur.
- * kazanç paylarını dağıtma zorunluluğu vardır.
- * Ortakların denetim hakkı kısıtlanamaz, kaldırılmaz.

ORTAKLARIN BORÇLARI

- Sermaye koyma borcu
- Zarara katılma borcu

ORTAKLARIN HAKLARI

- Kar payı isteme hakkı
- Ücret, faiz, avans ve masrafları isteme hakkı
- Tasfiye payını isteme hakkı
- Yönetim ve itiraz Hakkı
- Denetim hakkı
- Yönetime katılma borcu
- Rekabet yasağı
- Özen gösterme borcu

SERMAYE PAYI (KATILIM PAYI) TAAHHÜT ETME BORCU

- Her ortak sermaye payı olarak para, mal, emek ve ticari itibarını sermaye payı olarak taahhüt edebilir. Sözleşmede aksi öngörülmemişse ortaklık amacına uygun önemde nitelikte ve birbirine eşit olmak zorundadır. Sermaye payı sözleşmede belirtilen şekilde ve zamanında yerine getirilmemişse diğer ortak ya da ortaklar ifayı talep ve dava edebilirler.
- Sermaye payı 3. Kişileri bağlamaz, yani ortaklar sermaye paylarından bağımsız olarak dış ilişkide (3. Kişilere karşı) SINIRSIZ VE MÜTESELSİLEN sorumludur

YÖNETİM

- Ortaklık yönetimi sözleşmede bir ya da birden çok kişiye bırakılmadı ise bütün ortaklar yöneticidir. Bu yetki üçüncü bir kişiye bırakılmışsa bu kişi ticari temsilci olarak görev yapar.
- Haklı bir sebep olmadan yönetim hakkı sınırlanamaz, kaldırılmaz. Haklı sebep varsa her bir ortak yönetim yetkisini kaldırabilir.
- Yöneticiler ile diğer ortaklar arasındaki ilişki hukuki olarak vekalet ilişkisidir.
- Yönetim yetkisi azil, istifa, ölüm, fiili ehliyetinin kaybı nedenleri ile sona erebilir.

YÖNETİM YETKİSİNİN KAPSAMI

Olağan işler: Şirketin konu ve amacına uygun günlük işler. Tek bir yönetici yerine getirebilir. Ancak birlikte yönetim esas (sınırlaması) getirilirse yöneticilerin oybirliği gerekir

OLAĞANÜSTÜ İŞLER: Aksi öngörülmedikçe bütün ortakların OYBİRLİĞİ gerekir. Ancak, gecikmesinde sakınca varsa tek bir yönetici de yerine getirebilir. Ör: Bağış, teminat, büyük alım-satım, şirket konusuna girmeyen taşınmaz alım-satımı Sözleşme değişiklikleri, şirketten çıkma-çıkarılma, yeni ortak alma, yönetici-temsilci seçimi, hesap tasdiki v.s

YÖNETİCİLERİN HAKLARI

Olağan işlerle sınırlıdır. Birden fazla yönetici varsa işlem tamamlanıncaya kadar diğer yönetici ortakların itiraz hakkı vardır. İtiraz şekle bağlı değildir. İşlemi askıda bırakır. Tek bir yönetici varsa itiraz hakkı olmaz. Ortak olmayan yöneticinin, yönetici olmayan ortağın itiraz hakkı yoktur

- Şirket işleri için yapılan masraflar diğer ortaklardan istenebilir.
- Kural olarak yönetim ücretidir, ancak sözleşmeye konulursa ücret istenebilir. Yükümlü olmasa da emek harcayan ortak karşılığı isteyebilir

KAR VE ZARARI PAYLAŞMA

- Kar ve zarara katılma şekli, şirket sözleşmesi ile serbestçe belirlenir.
- Kar ve zarar ile ilgili sözleşmede yapılacak belirleme sadece iç ilişkide hüküm ifade eder.

- Sözleşmede sadece kar oranı belirtilmişse bu oran zarara, sadece zarar oranlarına katılım belirlenmişse bu oran kara da uygulanır.
- Sözleşmede belirtilmemişse herkes getirdiği sermayeye bakılmaksızın eşit bir şekilde kar alır, zarara katlanır.
- Yalnızca emeğini sermaye olarak getiren ortak sözleşmede belirtilmek şartıyla iç ilişkide zarardan muaf tutulabilir.

DENETLEME HAKKI

- Yönetim hakkı olup olmamasına bakılmaksızın bütün ortakların denetleme hakkı vardır. Zaruri bir durum yoksa kural olarak şahsen kullanılabilir.
- Dürüstlük kuralları çerçevesinde iş günleri ve iş saatleri içerisinde kullanılır. Bu hak sınırlanamaz. Sınırlansa da geçerli olmaz, çünkü emredici hükümdür.

1. Ortaklığın işleyişine ilişkin bilgi alma
2. Defter ve belgeleri inceleme
3. Mali durum hakkında hesap belgesi isteme

REKABET YASAĞI

Ortaklar kendilerinin ya da bir başkasının adı ve hesabına ortaklık amacını engelleyici, zarar verici iş yapamaz. Emredici hüküm olmadığı için sözleşme ile rekabet yasağı sınırlanabilir veya tamamen kaldırılabilir.

Rekabet yasağını ihlal eden ortağa karşı diğer ortaklar:

1. Zararın karşılanmasını isteyebilir
2. Yapılan iş ortaklık adına yapılmış sayılabilir.
3. Başkası adına yapılmışsa menfaate ortalığın el koyması sağlanabilir.
4. Mahkemeden ortağın ortaklıktan çıkarılması istenebilir
5. Mahkemeden şirketin feshi istenebilir.

ADİ ŞİRKETTE TEMSİL (DIŞ İLİŞKİ)

- Yönetim yetkisine sahip ortak veya ortaklar kural olarak olağan işlerde tek başlarına ya da birlikte ortaklığı 3. Kişilere karşı temsil ederler. Ancak önemli işlemlerde bütün ortakların oybirliği ile karar alır veya oybirliği ile yöneticiye yetki verir.
- Temsilci ortaklığı doğrudan veya dolaylı temsil eder. Kendini adına ve ortaklık hesabına 3. Kişilerle iş yaparsa bu kişiye karşı bizzat kendisi alacaklı-

borçlu olur, daha sonra iç ilişkide ortaklara devrederse Dolaylı Temsil olur.

- Doğrudan ortaklık adına ve hesabına iş yaparsa Doğrudan temsil olur.

İki durumda da ortaklar 3. Kişiyi karşı sınırsız ve müteselsilen sorumludurlar ORTAKLAR ARASINDA DEĞİŞİKLİK Ortaklar arasında değişiklik oybirliği ile karar altına alınır ve sözleşmeye geçilir.

Yeni Ortak Alma: Yeni bir ortak alımı ancak bütün ortakların rızası ile (Oybirliği) mümkündür. Ancak bu sözleşme ile çoğunluk kararına da bırakılabilir.

- Bir ortağın 3. Bir kişiyi kendi payına ortak etmesi de yine diğer ortakların rızasına bağlıdır.

Ortaklıktan Çıkma – Çıkarılma: Bir ortağın şirketi fesih bildirimde bulunması, kısıtlanması yeterli sebeptir. Ancak sözleşmede şirketin kalan ortakla devam edebileceği belirtilmişse o ortak veya mirasçıları ortaklıktan çıkarılabilir.

Çıkma: Sözleşmede bu yönde bir hüküm yoksa bir ortak ancak diğer ortakların oybirliği ile ortaklıktan çıkabilir. Ortak çıkmakta direktirse sözleşme belirli süreli ise sürenin dolmasını beklemek zorundadır. Aksi durumda zararı karşılamak zorunda kalır.

Belirsiz süreli ise çıkmak isteyen ortak 6 ay önceden ihbar şartıyla şirketin feshini isteyip, fesihle birlikte tazminatsız çıkmış olur. Haklı nedenlerle her zaman çıkabilir

ADİ ORTAKLIĞIN SONA ERMESİ

1-İnfisah Sebepleri(İrade Dışı Sebepler-Kendiliğinden)

- Sözleşmedeki amacın gerçekleşmesi veya gerçekleşmesinin imkansız hale gelmesi
- Sözleşmede ortaklığın mirasçılarla sürdürülmesi konusunda hüküm yoksa ortaklığın ölmesi veya gaip olması
- Sözleşmede aksi öngörülmemişse bir ortağın kısıtlanması, iflası, tasfiye payının cebri icraya uğrayarak paraya çevrilmesi
- Sözleşmede belirtilmişse sürenin dolması

2- Fesih Sebepleri (İradi Sebepler)

- Oybirliği ile karar verilirse
- Belirli süreli şirketi ise ve sözleşmede fesih bildirme hakkı tanınmışsa fesih talebiyle
- Belirsiz süreli ortaklık ise veya ortaklardan birinin ömrü boyunca kurulmuş şirket ise, 6 ay önceden ihbar şartı ile fesih talebi ile Haklı sebeplerin varlığında ister belirli ister belirsiz süreli olsun her zaman fesih talebi üzerine mahkeme kararı ile.
- Fesih bildirimi, dürüstlük kurallarına uygun olmalı
- Fesih bildirimi hesap yılı sonunda geçerli olur.

TASFİYE

- Ortaklar, tasfiye işini birlikte yaparlar ya da aralarında birini görevlendirebilirler.
- Ortaklar, tasfiye işi için bir tasfiye görevlisi atayabilirler.
- Anlaşmaması durumunda mahkemeden tasfiye görevlisi belirlemesi istenebilir.
- Tasfiye memurunun ücreti öncelikle sözleşmeye göre, değilse harcanan emek ve ortaklığın malvarlığı üzerinden hakim tarafından tespit edilir ve ortaklığın malvarlığının karşılığı; ortaklığın malvarlığı semeresiz kalırsa ortaklar müteselsilen sorumlu olur.

Tasfiye İşlemleri

- Tasfiye işlemlerini tasfiye memurları gerçekleştirir.
- Tasfiye memurları ortaklar arasında seçilebilir(ücret verilmesi zorunlu değildir).
- Tasfiye memurları dışardan da seçilebilir(ücret verilmesi gerekir).
- Tasfiye iç tasfiye ve dış tasfiye olmak üzere iki aşamadan oluşur. Öncelikle dış tasfiye yapılarak şirketin üçüncü kişilerle olan bağları kopartılır.
- Dış tasfiye aşamasında aktifler ve pasifler hesaplanır, aktifler nakde çevrilir. Üçüncü kişilerden alacaklar varsa, bunlar tahsil edilir. Üçüncü kişilere borçlar varsa, bunlar ödenir. Ortakların şirketten alacakları varsa bunlar da dış tasfiye aşamasında ödenir.
- İç tasfiye aşamasında, dış tasfiye sonucunda elde edilen para ile ortakların şirkete getirdikleri sermaye payları iade edilir. Bunun üzerine kalan para kar olarak nitelendirilir.
- Adi şirketlerle ilgili zamanaşımı süresi; 5 yıldır.

Doğru cevap B seçeneğidir.

33. Kıymetli evrak öyle senetlerdir ki bunların içerdikleri hak, senetten ayrı olarak ileri sürülemediği gibi başkasına da devredilemez."Kıymetli evrakta hak ve senet bir bütündür.

KIYMETLİ EVRAK

- Senetteki hak alacak, mülkiyet, hisse olabilir
- Borçlu senedin taraflarından birisidir.
- Sıkı şekil şartları vardır, uyulmaması geçersizlik sonucunu doğurur.
- Hak ve senet iç içedir.
- Bazıları resmi evrak niteliğindedir.
- Kısmi ödeme reddedilemez.
- Şarta bağlanamaz.

Doğru cevap D seçeneğidir.

34. KIYMETLİ EVRAK TASNİFLERİ

1. Emtia senetleri: Bir eşyanın varlığını gösteren senetler. Ör: Makbuz senedi, varant(önce belirli bir fiyattan hak tanır), konşimento(taşıma senedi), taşıma senedi.
2. Menkul kıymetler: Uzun vadeli yatırım araçları. Ör: Hisse senetleri, intifa senetleri, tahvil
3. Kambiyo senetleri: Havale, ödeme ve tedavül özellikleri gösteren alacak senetleridir. Ör: Poliçe, bono, çek.

TEMSİL HAKKIN TÜRÜNE GÖRE SENETLER

1. **ALACAK SENETLERİ:** Kambiyo senetleri, tahvil, emre yazılı havale, emre yazılı ödeme vaadi vb.
2. **PAY SENETLERİ:** Hisse senedi
3. **EŞYA HUKUKU SENETLERİ (KARMA):** İpotekli borç senedi, irat senedi
4. **KATILMA SENETLERİ:** İntifa senetleri, tahvil, gelir ortaklığı senetleri vb.

SEBEBE GÖRE

1. **İLLİ KIYMETLİ EVRAK:** Senedin düzenlenmesine sebep olan temeldeki hukuki ilişkinin geçersizliği senedi de geçersiz hale getirir. Kambiyo senetleri dışındaki pek çok senet böyledir.
2. **MÜCERRET (SOYUT) KIYMETLİ EVRAK:** Temel ilişkinin senet metninden anlaşılma imkanı yoktur. Bu nedenle temel ilişki geçersiz olsa bile senet geçerli olmaya devam eder. Kambiyo senetleri (poliçe, bono, çek) böyledir.

HAKKIN SENETTEN ÖNCE VAR OLUP OLMAMASINA GÖRE SENETLER

1. **Kurucu nitelikteki (ihdasi) kıymetli evrak:** Hakkın doğması için senedin düzenlenmesi gerekir. Ör: Kambiyo senetleri.
2. **Bildirici nitelikteki kıymetli evrak:** Hakkın doğması için senet düzenlenmesi zorunlu değildir. Ör: AŞ'lerdeki hisse senetleri.

Doğru cevap A seçeneğidir.

35. TARAF EHLİYETİ:

- Hak ehliyetidir.
- Takipte borçlu ve alacaklı olabilme yeterliliğidir.
- Tüzel kişiliği olmayan toplulukların, topluluk olarak taraf ehliyetleri yoktur.
- İstisna olarak iflas masasının tüzel kişiliği olmamasına karşın taraf ehliyeti vardır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

36. **Tebliğat;** posta yoluyla, memur aracılığıyla, elektronik yolla, doğrudan doğruya veya ilan yoluyla yapılabilir.

- Kural olarak elektronik yolla tebligat ihtiyaridir, lakin anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması zorunludur. Elektronik posta ilgilinin adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır.
- Tebligat kural olarak muhataba yapılır. Fakat ilgilinin meskende bulunmamasından dolayı aynı kotta oturan kişilerden birine tebligat yapılabilir.
- Çocuğa yapılan tebligatta çocuğun ehliyetsiz olmaması ve görünüş itibarıyla 18 yaşını doldurmuş olması gerekir.
- Vekil aracılığıyla yürütülen işlerde muhatap vekildir ve vekil varken asile(müvekkile) tebligat yapılmaz.
- Tebligat kural olarak tebliğ yapılacak kişiye bilinen en son adresinde yapılır.

- Adresine değiştiren kişi yenisini bildirmediği ve yeni adres tebliğ memurunca belirlenemediği durumlarda, tebliğ edilecek belgenin bir nüshası eski adrese ait binanın kapısına asılır ve asılma tarihi tebliğ tarihi sayılır.
- Ayrıca en son ikametgâh adresi tebligata elverişli değilse adres kayıt sisteminde bulunan adres en son yerleşim yeri olarak kabul edilir ve tebligat buraya yapılır. Eğer belirlenen adrese tebligat yapılmaz ise o bölgenin muhtarı veya ihtiyar heyeti azasından birine veya zabıta amir veya memurlarına imza karşılığında teslim edilir.

Muhatabın adres kayıt sisteminde de bir adres bulunmuyorsa o zaman adresi meçhul sayılarak ilan edilen tebligat yapılabilir.

Doğru cevap B seçeneğidir.

37. İTİRAZIN KALDIRILMASI

- Elinde belge bulunan alacaklı İCRA MAHKEMESİNE başvurarak borçlunun itirazının kaldırılmasını istemesidir.
- İtirazın kaldırılması alacaklı, itirazın kaldırılması kararının kendisine tebliğinden itibaren 6 ay içerisinde başvurabileceği bir yoldur.

İTİRAZIN KESİN KALDIRILMASI İSTENEBİLMESİ İÇİN gerekli olan belgeler;

- İmzası ikrar edilmiş adi senet, İmzası noterlikçe onaylanmış senetler
- Resmi dairelerin veya yetkili makamların verdiği belgeler,
- Kredi kurumlarınca düzenlenen belgeler
- * İtirazın kaldırılması davasında icra mahkemesi sıınlı bir inceleme yapar ,yani belgeyle ispatı mümkün olmayan itirazlar icra mahkemesinde incelenemez.
- Borçlu ,Duruşmada senet metni dışında itiraz sebeplerini değiştirip genişletemez.

Doğru cevap B seçeneğidir.

38. İTİRAZIN GEÇİCİ KALDIRILMASI

- İtirazın geçici kaldırılması, adi bir senede dayanılarak yapılan takipte borçlunun adi senedin altındaki imzayı inkâr etmesi durumunda alacaklının icra mahkemesine başvurarak borçlunun itirazının kaldırılmasını istemesidir.
- İCRA mahkemelerinde açılır ve mahkeme yapılan imza incelemesinde tanık dinlemez, yemin verdirilmez.
- İmzanın borçluya ait olduğu anlaşılırsa %10 luk para cezası verilir.
- İtirazın geçici kaldırılmasına karar verilirse alacaklının istemi üzerine geçici haciz gerçekleştirilebilir. Borçlu kararın tefhim ve tebliğinden itibaren 7 gün içinde borçtan kurtulma davası açmazsa geçici haciz kesin hacze dönüşür.
- 6 Ayda açılabilir

Doğru cevap A seçeneğidir.

39. Kambiyo senedine bağlı olan alacak aynı zamanda bir rehin ile temin edilmiş ise bu halde alacaklının önce rehlin paraya çevrilmesi yoluna başvurma zorunluluğu yoktur;

- Alacaklı, takip talebine kambiyo senedinin aslını eklemek zorundadır.
- icra dairesi borçluya hemen kambiyo senetlerine mahsus iflâs ödeme emri gönderir. Bu ödeme emri ile borçluya:
- Borcu ve giderleri 5 gün içinde ödemesi gerektiği
- Borca itirazı varsa 5 gün içinde icra dairesine bildirilmesi
- 5 gün içinde Şikayet yolu ile icra dairesine bildirebileceği
- Alacak yabancı para ise hangi tarihteki kur üzerinden talep edileceği
- Borç ödenmediği, itiraz ve şikayet edilmediği takdirde ticaret mah. İflâs isteneceği
- Borç miktarı Türk lirası cinsinden yazılır.
- Faizin miktarı ve hangi günden itibaren başladığı
- Borçlunun ödeme emrine itirazı ve şikayeti varsa buna ilişkin dilekçenin bir nüshası alacaklıya tebliğ edilir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

40. DOĞRUDAN DOĞRU İFLAS YOLU: Takip yapmadan gerçekleştirilir.

A- ALACAKLININ TALEBİ İLE DOĞRUDAN DOĞRU İFLÂS: Nedenleri;

- Borçlunun ikametgâhının belli olmaması
- Borçlunun, taahhütlerinden kurtulmak amacıyla kaçması
- Borçlunun, alacaklılarına karşı hileli işlemlerde bulunması
- Borçlunun, haciz yolu ile takip sırasında mallarını saklaması
- Borçlunun, ödemelerini tatil etmiş olması
- İlama bağlı alacak icra emrine rağmen ödenmemesi
- konkordatonun tasdik olunmaması; kaldırılması; Veya feshedilmesi
- Sermaye ortaklıklarının borca batık olması.

B- BORÇLUNUN TALEBİ İLE DOĞRUDAN DOĞRU İFLÂS

- a. Borçlunun İhtiyari İflâs Talebi:
- b. Borçlunun Mecburi İflâs Talebi: malvarlığının ½ si elinden çıkarsa ve kalan mevcudu da borçlunun muaccel olan veya vadesi 1 yıl içinde gelecek olan diğer borçlarını ödemeye yetmezse Veya -Sermaye ortaklıklarının pasifinin aktifinden fazla hale gelmesi halinde Borçlu bu durumda ticaret mahkemesinde kendi iflâsını istemek zorundadır. Aksi halde iflâs ederse taksiratlı müflis sayılır

Doğru cevap E seçeneğidir.

Bu testte 40 soru vardır.

1. Klasik teorinin emek-değer teorisini eleştirerek ortaya çıkan neo-klasik görüş, fırsat maliyeti kavramının doğuşunu sağlamıştır. Fırsat maliyeti teorisini, Avusturya ekolüne bağlı olan G. Haberler ortaya atmıştır.

Fırsat maliyeti, bir malın üretimini 1 br artırmak için gereken kaynakları serbestçe kullanmak üzere başka bir malın üretiminden vazgeçilmesi gereken miktara eşit olan durumdur.

Doğru cevap C seçeneğidir.

2. ♦ Klasik miktar teorisine göre;

$$M.V = P.T$$

M = Para miktarı

V = Paranın dolaşım hızı

P = Fiyatlar genel düzeyi

T = Ekonomideki işlem hacmi

- ♦ Fisher tipi miktar teorisi

$$M.V = P.Y$$

Y = Reel gelir

P.Y = Nominal gelir

- ♦ Chambridge tipi miktar teorisi;

$$M = k.P.T$$

k = Marshall'ın "k"sidir.

elde tutulmak istenen para miktarını ifade eder.

Pigou Chambridge, miktar teorisini servetle ilişkilendirmiştir.

$$M = k.P.W$$

W = reel servet düzeyi

P.W = reel servetin parasal düzeyi

Doğru cevap E seçeneğidir.

3. Bireysel talep fonksiyonu;

$$q_d^x = f(P_x, \underbrace{P_x^e, P_C, P_S, M, M^e, Z, \text{Gelir dağılımı, } N}_{c.p})$$

P_x = X malının fiyatı

P_x^e = X malının gelecekteki fiyat beklentisi

P_C = Tamamlayıcı malın fiyatı

P_S = İkame malın fiyatı

M^e = Tüketicinin gelecekteki gelir beklentisi

M = Tüketicinin geliri

Z = Zevk ve tercihler

N = Tüketici sayısı

Sabit kabul edilen faktörlerde değişim olursa talep eğrisi paralel olarak sağa - sola kayar.

P_x^e azalacağı için bugün X malı daha pahalıdır. Bundan dolayı talep eğrisi sola kayar.

Bireysel arz fonksiyonu;

$$q_s^x = f(P_x, \underbrace{P_x^e, P_y, P_{ÜF}, P_{AG}, T, t, N}_{c.p})$$

P_x = X malının fiyatı

P_x^e = X malının gelecekteki fiyat beklentisi

P_y = Diğer malların fiyatı

$P_{ÜF}$ = Üretim faktörlerinin fiyatı

P_{AG} = Ara girdilerin fiyatı

T = Teknoloji

t = Vergiler

S = Sübvansiyonlar

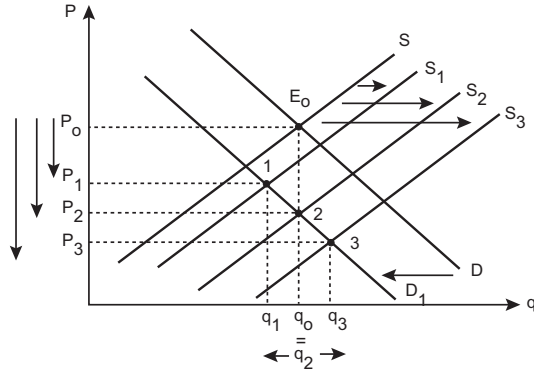
N = Üretici sayısı

P_x^e hem talep hem de arz eğrisini etkiler. Malın gelecekteki fiyat beklentisinin değişmesi arz ve talep eğrilerinin paralel olarak kaymasına neden olur.

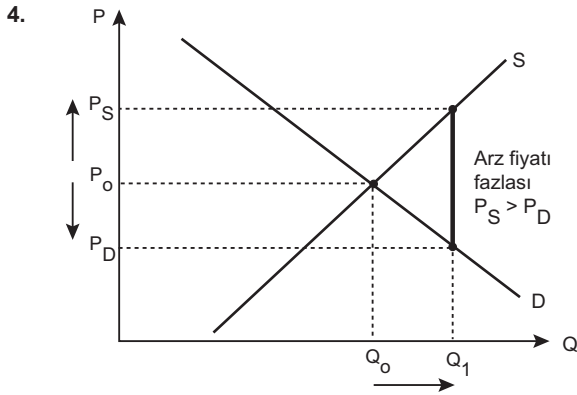
Malın gelecekte fiyatının azalacağı beklentisi talep eğrisini sola, arz eğrisini ise sağa kaydırır. Fakat han-

gisinin ne kadar daha fazla kayacağı bilinemez. Bundan dolayı yeni denge 1, 2, 3 numaralı noktalarda gerçekleşebilir. Malın fiyatı azalır, malın miktarı bilinemez.

Doğru cevap B seçeneğidir.

Marshall, miktar intibakı ile istikrarlı dengeyi sağlar.

Marshallgil arz fiyatı fazlası oluşabilmesi için miktar, denge miktarının üstünde olmalıdır.

Doğru cevap B seçeneğidir.

5. $e_{\xi} = -4$ $e_{\xi} = \frac{\% \Delta Q_X}{\% \Delta P_Y}$

$\% \Delta P_Y = \%10$ $-4 = \frac{\% \Delta Q_X}{\%10}$

$\% \Delta Q_X = ?$ $\% \Delta Q_X = -\%40$

X malın talep miktarı % 40 azalır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

6. Telafi edilmiş talep eğrisi, alışlagelmiş (bilinen) talep eğrisini etkileyen gelir ve ikame etkilerinden gelir etkisinin analiz dışı bırakılması sonucu elde edilir.

İkame etkisi daima negatifken gelir etkisi malın özelliğine göre pozitif veya negatif olabilir. Bilinen (alışılmış) talep eğrisi, bu iki etkinin kuvvetine göre şekillenir ancak telafi edilmiş talep eğrisi her zaman negatif eğimlidir. Yalnızca ikame etkisini dikkate alır. Bu nedenle malın türü ne olursa olsun, telafi edilmiş talep eğrileri daima negatif eğimli çizilir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

7. CES tipi üretim fonksiyonu

$$Q(K^P + L^P)^{E/P} \text{ şeklindedir.}$$

P: ikame esnekliğini (k) bulmamızı sağlar.

$$k = \frac{1}{1-P}$$

E: Ölçeğe göre getiriyi gösterir.

$$Q = (K^2 + L^2)^{1/2} \text{ fonksiyonunda } P = 2 \text{ dir.}$$

$$\frac{E}{P} = \frac{1}{2} \quad E = 1 \rightarrow \text{Ölçeğe göre sabit getiri söz konusudur.}$$

Doğru cevap B seçeneğidir.

8. Tam ikame girdiler söz konusu iken üretim fonksiyonu doğrusal ve negatif eğimlidir. Marjinal teknik ikame oranı ise sabittir.

$$k = \frac{\% \Delta (K/L)}{\% \Delta MRTS} = \infty$$

0 olur çünkü MRTS sabittir. Değişim yoktur.

Doğru cevap E seçeneğidir.

9. $TC = Q^3 - 40Q^2 + 220Q$

$AC = Q^2 - 40Q + 220$

$\frac{dAC}{dQ} = 2Q - 40 = 0$

$2Q = 40$

$Q = 20$

Tam rekabetçi firma uzun dönem dengesinde, $MC = AC_{\min}$ üretim yapar. Bundan dolayı önce AC'yi sonra AC'nin minimum noktasını bulabilmek için AC'nin türevini alıp sıfıra eşitleriz.

Doğru cevap C seçeneğidir.

10. Talep esnekliği 3,1 iken malın fiyatı %10 düşerse talep %31 artar. (Fiyatla miktar ters orantılıdır ve o yüzden de talebin fiyat esnekliği negatiftir.) Arz yönünden ise arz esnekliğinin 0,9 olduğu bir durumda malın fiyatı %10 düşerse arz %9 azalacaktır. Talebin %31 arttığı ve arzın %9 azaldığı bir durumda %40'lık talep fazlası söz konusu olur.

Doğru cevap E seçeneğidir.

11. Götürü vergiler, işletmenin elde ettiği kâra bakılmaksızın her yıl sabit bir miktarda alınan vergilerdir. Bu nedenle götürü vergiler işletmenin sabit maliyetini artırır. Toplam sabit maliyetteki artışlar ise toplam maliyetleri artırır. Ancak götürü usulde alınan vergiler firmanın elde ettiği kârın belli bir oranı üzerinden alınmadığı için firmanın marjinal hasılat (MR) ve marjinal maliyet (MC) eğrilerinin konumu değişmez. Bu bakımdan firmanın denge üretim hacmi ve denge fiyatı da değişmez. Ancak götürü usulde alınan vergi firmanın ortalama maliyetlerini artıracığından firmanın kârı azalır.

Doğru cevap E seçeneğidir.

12. Tam rekabetçi bir firma için kapanma noktası $P = AVC$ eşitliğinde sağlanır. Yani firma için veri olan fiyat düzeyi ortalama değişken maliyetin (AVC) altında ise firmanın piyasadan çekilmesi gerekmektedir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

13. **Monopol gücü:** Firmanın malın fiyatını, marjinal maliyetinin üzerinde belirleyebilme gücüdür. Lerner Endeksi ile ölçülür.

$$\text{Lerner Endeksi} = \frac{P - MC}{P} = \frac{1}{|e_D|}$$

Bundan dolayı monopol gücü firmanın fiyat farklılaştırma gücünü gösterir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

14. $q_1 = 280 - 2q_2 \rightarrow$ 1. firmanın tepki fonksiyonu

$q_2 = 100 + 4q_1 \rightarrow$ 2. firmanın tepki fonksiyonu

2. firmanın tepki fonksiyonunu, 1. firmanın tepki fonksiyonunda yerine koyarsak

$q_1 = 280 - 2.(100 + 4q_1) \quad q_2 = 100 + 4.q_1$

$q_1 = 280 - 200 - 8q_1 \quad q_2 = 100 + 4.16 = 164$

$5q_1 = 80$

$q_1 = \frac{80}{5} = 16$

Doğru cevap A seçeneğidir.

15. Bir ekonomide nihai satışlar; tüketim harcamaları, sabit yatırımlar, hükümet alımları ve net ihracatın toplamından oluşur.

$\text{Nihai satışlar} = C + I + G + NX$

↓
(sabit yatırım)

$GSYİH = C + I + G + NX$

↙ ↘
Sabit Stok
yatırım yatırım

$C + \text{Sabit Yatırım} + G + NX = C + \text{Sabit Yatırım} + \text{Stok Yatırım} + G + NX$

Nihai satışlar GSYİH

eşitliğin sağlanabilmesi için stok yatırımların sıfır olması gerekir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

16. Keynesyen yaklaşıma göre yatırım harcamalarını belirleyen temel unsur kâr beklentileridir. Üreticilerin kâr beklentileri artarsa yatırımlar artar. Likidite tuzağı olmadığı durumda faiz oranlarındaki azalış, yatırım harcamalarının artmasına neden olur.

Doğru cevap C seçeneğidir.

17. Otonom yatırım harcamalarında meydana gelen bir değişimin denge gelir düzeyinde yaratacağı değişim ÇARPAN/ÇOĞALTAN kadardır.

$$\Delta Y = \frac{1}{1-c} \cdot \Delta \bar{I}$$

Eğer planlanan yatırımlar reel gelirin bir fonksiyonu olarak kabul edilirse harcanabilir gelirdeki değişimin yatırımlarda yaratacağı değişme ise hızlandıran kadardır. Buna hızlandıran mekanizması denir.

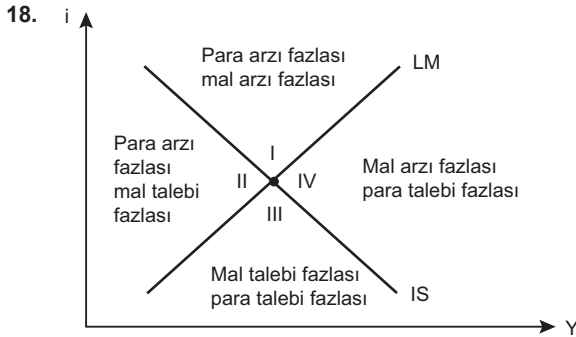
$$I = \bar{I} + h \cdot Y$$

↓

hızlandıran katsayısı

$$0 < h < 1$$

Doğru cevap B seçeneğidir.

IS-LM analizinde III. bölgede mal talebi ve para talebi fazlası vardır.

IS eğrisinin sağındaki noktalarda - Mal arzı fazlası

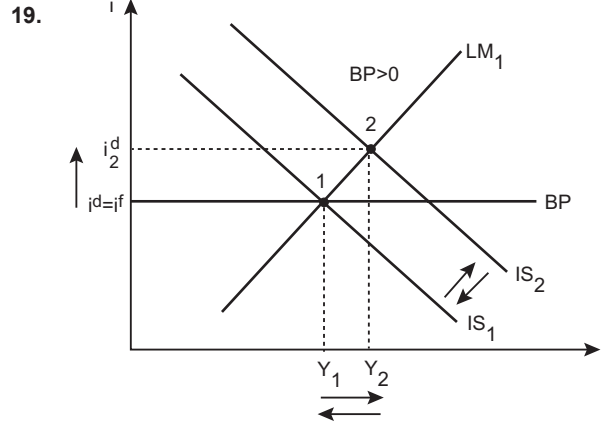
IS eğrisinin solundaki noktalarda - Mal talebi fazlası

LM eğrisinin sağındaki noktalarda - Para talebi fazlası

LM eğrisinin solundaki noktalarda - Para arzı fazlası

III. bölgede IS eğrisinin solunda olduğu için mal talebi fazlası, LM eğrisinin sağında olduğu için para talebi fazlası vardır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

Tam (sınırsız) sermaye hareketliliği ve esnek döviz kuru uygulanan ekonomide genişletici maliye politikası IS eğrisini sağa kaydırır. Yeni denge 2 no'lu noktada oluşur. Faizler artar, gelir artar.

Faizlerin artması ülkeye sermaye girişine neden olur. Döviz miktarı artar, dövizin değeri düşer, yerli paranın değeri artar. Bu durumda ihracat azalır, ithalat artar, net ihracat azalır. IS eğrisi sola kayar. Ekonomi 1 no'lu noktada tekrar dengeye gelir. Maliye politikası etkili değildir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

20. Millî gelir = Safi Millî Hasıla - Dolaylı Vergiler olduğundan:

$$6000 = \text{Safi Millî Hasıla} - 300 \text{ ise}$$

$$\text{Safi Millî Hasıla} = 6300 \text{ olur.}$$

$$\text{Safi Millî Hasıla} = \text{GSMH} - \text{Amortismanlar}$$

Formülünden hareketle

$$6300 = \text{GSMH} - 350 \text{ ise}$$

$$\text{GSMH} = 6650 \text{ bulunur.}$$

Doğru cevap D seçeneğidir.

21. $M \cdot V = P \cdot T$ şeklindeki değişim denkleminde göre, toplam ödeme miktarı $50V = 200$ ise paranın dolaşım hızı $V = 4$ bulunur.

Doğru cevap D seçeneğidir.

22. $AE = Y$ $Y = C + I$ $C = C_o + cY$ ise
 $C = 120 + 0,80Y$
 $Y = 120 + 0,80Y + 60$
 $0,20Y = 180$
 $Y = 900$ bulunur.

Doğru cevap C seçeneğidir.

23. Dışa açık ekonomide çarpan;
 $\text{Çarpan} = \frac{1}{1 - c \cdot (1 - t) + m}$
Çarpan değerinin artması için;
 $c \uparrow$ (marjinal tüketim eğilimi)
 $t \downarrow$ (marjinal vergi oranı)
 $m \downarrow$ (marjinal ithalat eğilimi)

Doğru cevap A seçeneğidir.

24. Monetarist yaklaşım, işsizlik ile enflasyon arasındaki ilişkinin kısa dönemde geçerli olduğunu kabul etmektedir. Örneğin genişletici bir politikayla işsizlik azaltılabilirken fiyatlar genel seviyesindeki artışa katlanılır. Ancak uzun dönemde monetaristlere göre ekonomi tam istihdamda olacağından enflasyon ile işsizlik arasındaki ters yönlü ilişki olmayacak yani Phillips eğrisi uzun dönemde dik konuma gelecektir.

Doğru cevap B seçeneğidir.

25. Cari dönem tüketim düzeyinin belirlenmesinde bazı iktisatçılar cari geliri, bazıları ise hem cari geliri hem de gelecek dönemde elde edilecek geliri esas almışlardır. Nispi gelir hipotezine göre tüketimin temel belirleyicisi önceki dönem elde edilen en yüksek gelir düzeyidir. Mandal (takoz, tık) etkisinin ortaya çıkmasının sebebi, önceki dönem elde edilen gelirin dikkate alınmasıdır. Kişiler önceki dönemdeki yüksek gelire alışıp tüketim alışkanlıklarını değiştirmezler.

Doğru cevap B seçeneğidir.

26. Banka mevduatlarının düzensiz giriş - çıkışı bankaları daha ihtiyatlı davranmaya yönlendireceği için bankalar daha çok serbest rezervle çalışacak, açacakları kredi miktarı azalacak ve yaratılan kaydi para azalacaktır. Reeskont oranı ve gecelik faizlerin düşük olması borçlanma kaynaklarının maliyetinin azalmasını ifade edeceği için tutulacak serbest rezerv azalacaktır. Zorunlu karşılık oranlarının düşük olması da bankaların kredi olarak kullanılabilecekleri rezerv miktarını artıracaktır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

27. Para arzının dışsal yani Merkez Bankası tarafından belirlendiği durumda,
- para tabanının azalması
 - nakit tercih oranının artması
 - zorunlu karşılık oranının artması
 - serbest karşılık oranının artması
 - vadeli mevduat tercih oranının artması
- para arz eğrisini sola kaydıracaktır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

28. Merkez Bankası'nın yaptığı satış işlemi sonucunda piyasadaki menkul kıymet miktarı artacağı için menkul kıymet fiyatları düşer ve piyasa faiz oranı artar. Ayrıca para arzı, parasal taban ve banka rezervleri de azalır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

29. Döviz piyasalarının diğer özellikleri de kısaca şunlardır: Alıcı ve satıcılar karşı karşıya gelmezler. Daha çok ABD doları araç para olarak kullanılmaktadır. Büyük bankalar piyasa yapıcısı olarak çalışır, örgütlenmiş bir piyasa olduğu için sözleşmeler müşterilerin ihtiyacına göre yazılır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

30. Dünya Ticaret Örgütü (WTO), 1 Ocak 1995 tarihinde Uruguay Görüşmeleri sonucu oluşturulmuştur. Dayanağını 1947 yılında imzalanan GATT sözleşmesinin hükümlerini oluşturur.

WTO'nun temel faaliyet alanları ise

- GATT'tan devralınan anlaşmaların uygulanması, yönetim ve işlevinin sağlanması
- Yeni çok yanlı ticaret için form oluşturma
- Arbuluculuk mekanizmasını üyeler arasında çıkabilecek uyuşmazlıkları çabuk ve etkili bir biçimde çözmek için kurma
- Üye ülkelerin dış ticaret politikalarını gözden geçirme ve değerlendirme
- IMF ve Dünya Bankası ile iş birliği içinde olmaktır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

31. **Mutlak satın alma gücü paritesi**, herhangi bir ulusal para biriminin satın alma gücünün dünyanın her yerinde aynı olmasını ifade eder. Bu durumu sağlayan temel unsur arbitrajdır.

Görelî (nispi) satın alma gücü paritesi, fiyat ve kurların mutlak büyüklüklerinin yerine fiyat ve kurdaki görelî değişimlerin önemli olduğu yaklaşımdır. Kurdaki değişim, iki ülke arasındaki enflasyon oranına bağlı olmalıdır. Ulusal ekonomide enflasyon ne derece yüksekse döviz kuru da o kadar artacaktır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

32. Üretim kapasitesindeki artışın tamamen toplam talepteki artış ile kullanıldığı zaman tam istihdam denge düzeyi sürdürülebilir. Bu nedenle tam istihdam dengeli büyüme koşulu:

$$\text{Yatırımların gelir artırıcı etkisi} = \text{Yatırımların kapasite artırıcı etkisi}$$

$$\Delta Y = \frac{1}{s} \cdot \Delta I \quad \Delta Y = \alpha \cdot I$$

$$\frac{1}{s} \cdot \Delta I = \alpha \cdot I$$

$$I = s \cdot Y$$

Sonuç olarak; $\frac{\Delta I}{I} = \frac{\Delta Y}{Y} = \frac{s}{v}$ olacaktır.

Doğru cevap E seçeneğidir.

33. Smith'in mutlak üstünlükler tezinde iki ülke arasında kârlı ticaret olabilmesi için bir ülkenin bir malda, diğer ülkenin ise diğer malda kesinlikle avantajlı (üstün) olması gerekir. Oysa Ricardo'nun karşılaştırmalı üstünlükler tezine göre örneğin bir ülke diğerine göre hiçbir malda daha verimli ya da avantajlı olmasa da yine iki ülke arasında kârlı ticaret mümkündür. Ricardo'ya göre önemli olan üstünlüğün derecesidir.

Doğru cevap B seçeneğidir.

34. Hedeflenen büyüme oranı (g) = s / v formülünden hareketle

$$0,07 = s / 4$$

$$s = 0,28 = \%28 \text{ bulunur.}$$

Doğru cevap B seçeneğidir.

35. Üretim fonksiyonu içinde teknolojiyi dışsal kabul eden ve içsel kabul eden modeller vardır.

Ekonomik Büyüme

İçsel Model

- AK modeli
- Kamu harcamaları modeli
- AR-GE modeli
- Beşeri sermaye modeli

Dışsal Model

- Harrod-Damar büyüme modeli
- Solow-Swan büyüme modeli

Solow büyüme modeli, Cobb-Douglas üretim fonksiyonuna göre ekonomik büyümeyi açıklar ve teknoloji ekonomide üretim fonksiyonu içinde değerlendirilmez.

$$Q = f(K, L) = A \cdot K^\alpha \cdot L^\beta$$

$\alpha + \beta = 1 \Rightarrow$ Ölçeğe göre sabit getiri söz konusudur.

Doğru cevap B seçeneğidir.

36. Amerikalı iktisatçı Walt W. Rostow tarafından ortaya atılan teori gelişme aşamaları kuramıdır. Bu kuram; geleneksel toplum, kalkışa hazırlık, kalkış, olgunluk, kitle tüketim çağı olmak üzere 5 aşamada oluşur.

"Kalkışa hazırlık" aşamasını ilk tamamlayan ülke İngiltere'dir. Bu aşamada teknoloji ilerlemeye başlamış, sermaye birikimi hızlanmış, tasarruf düzeyini artırmak için bankalar ve diğer kurumlar kurulmuştur.

Doğru cevap C seçeneğidir.

37. **Birinci İzmir İktisat Kongresi;** Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı Devleti'nin borçlarını devraldığından dolayı fakir ve eğitimsiz bir ülke olarak tanınmaktadır. **Amaç** Türkiye ekonomisini yeniden inşa etmektir.

İkinci İzmir İktisat Kongresi; ekonomik ve siyasî bunalmalar ile içe dönük sanayileşme stratejisinin yarattığı sorunlara çözüm bulmak amacı ile toplanmıştır.

Üçüncü İzmir İktisat Kongresi; Türkiye ekonomisini gelecek yüzyıla hazırlanma, hedefleri belirleme, özel ve kamu kesiminin fikirlerini ortaya koymak için toplanmıştır.

Dördüncü İzmir İktisat Kongresi; sekizinci kalkınma planı çerçevesinde uzun vadeli stratejik planlara öncelik verilerek hazırlanan bir kongredir. Ülkenin bilgi toplumuna dönüşmesi ve AB uyum süreci ile ilgili hedefleri belirlenmiştir.

Beşinci İzmir İktisat Kongresi; küresel yeniden yapılanma sürecinde Türkiye ekonomisinin durumunu göz önünde bulundurmak amacıyla toplanmıştır. Birinci İzmir İktisat Kongresi'nin 90. yılında toplanmıştır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

38. 24 Ocak 1980 Kararları ile ithal ikameci politikalar terk edilmiş, tarım alanında özelleştirmeler yapılmış, tarım desteklerinin kapsamı daraltılmış, tarımsal kamu yönetimi organize edilerek etkinlik kaybına uğratılmıştır. Bütün bunlar ve sanayi yapısı gelişmiş kentlerin ucuz iş gücüne gereksinim duyması tarım sektörünün gerilemesine neden olmuştur.

Doğru cevap E seçeneğidir.

39. Krizin Türkiye'ye etkileri:

- Ülkede ihracat azalmıştır.
- Turizm ve buna bağlı olarak elde edilen gelirler azalmıştır.
- İç borçlar artmıştır.
- Dolar kurunda artış meydana gelmiştir.
- İthalat hacmi petrolün varil fiyatının 15\$'dan 31\$'a çıkması nedeni ile artmıştır.
- Dış borç stoku artmıştır.
- Kısa vadeli borçlar ve cari işlemler bilançosu açığı artmıştır.
- Büyüme hızında yavaşlama meydana gelmiştir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

40. Kasım 2000 Krizi'nin temel nedenleri şunlardır:

- Türk lirasına dayalı likidite sıkışıklığının neden olduğu durum sonucu Türk lirasının aşırı değerlenmesi
- Bankaların varlıklarını menkul kıymete yatırmaları sonucu faizin yükselmesi
- Bankacılık sistemi içerisinde yeterli dövizin bulunamaması nedeni ile döviz açığının artması
- Cari açığa meydana gelen artışlar
- Dövizin yurt dışı piyasalara kaçışının giderek hızlanması
- Ortaya çıkan krizin devlet tarafından yanlış belirlenmiş olması

Doğru cevap A seçeneğidir.

Bu testte 40 soru vardır.

1. Bireyci değer yapısı taşıyan ve kaynakların yeniden dağıtılarak hiç kimsenin refahını azaltmadan en az bir bireyin refahının artırılmasını sağlayan iyileştirme ve çaba "Pareto iyileştirme" olarak ifade edilir.

Doğru Cevap E seçeneğidir.

2. Erdemli mallar, toplum için yararlı özel mallardır. Toplum açısından önem taşıyan ve piyasa mekanizması içerisinde giderilme olanağı bulunmayan bu tür malların üretiminden vazgeçildiğinde sosyal sorunlar yaşanır. Bu nedenle devlet bu malların üretimi için çaba gösterir. Bu mallara örnek olarak ücretsiz sağlık hizmetleri, okullarda bedava öğle yemeği veya süt dağıtımı gösterilebilir.

Doğru Cevap A seçeneğidir.

3. Klasik iktisadi düşünceye sahip olan Thomas Robert Malthus düşüncede daha çok nüfus teorisini öne çıkarmıştır. "Nüfus Prensibi Üzerine Bir Deneme" adlı çalışmasında bu teorisinden bahsetmiştir.

Doğru Cevap B seçeneğidir.

4. **Hizmet kayırmacılığı:** Siyasal iktidarın başarılı olmak istediği bölgelere kaynakları aktarması olarak ifade edilebilir.

Rant kollama: Sağlanan rantın eş dost ve akrabalar arasında paylaştırılmasıdır.

Patronaj ilişkileri: Kaynakların politik açıdan yandaşlara aktarılmasıdır.

Türev dışsallıklar: Ekonomide alınan tedbirlerin bir başka alanda ekstra maliyet ortaya çıkarmasıdır.

Politik miyopluk: Devletin uzun dönemli kalkınma yerine günü kurtarma ve seçmenlerin ilgisini çekmeye yönelik yatırımların yapılmasını ifade eder.

Doğru Cevap D seçeneğidir.

5. 5018 sayılı KMYKK'ye göre kamu harcamaları;

- Kanunlarına ve Cumhurbaşkanlığı Karamamelerine dayanılarak yaptırılan iş
- Alınan hizmet bedelleri
- Sosyal güvenlik katkı payları,
- İç ve dış borçların faizleri,
- Borçlanmanın genel giderleri,
- Borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar,
- Ekonomik, mali ve sosyal transferler,
- Verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri kapsar

Doğru Cevap A seçeneğidir.

6. Kamunun Gerçek Tüketimi: Toplam Harcama- Transfer Harcamalarıdır.

Bu durumda toplam harcama= 1750 ₺

Eski binalar(400)+negatif vergi(250) = 650 ₺ transfer harcamasıdır.

Toplam harcama(1750)- Transfer harcamaları (650) = 1100 gerçek tüketimdir.

Doğru Cevap C seçeneğidir.

7. Kamu hizmetinin maliyetini belirleyen unsurlar şunlardır:

- Girdi fiyatları
- Teknoloji düzeyi
- Hizmetten yararlanan kişi sayısı
- Hizmetin yayıldığı alanın genişliği

Doğru Cevap D seçeneğidir.

8. Devletin bina yapımı, alımı ya da taşıt, makine-tec-hizat alımı gibi harcamaları yatırım harcamasıdır. Bu harcamalar sermaye stokunda artış yaratan ve üretim kapasitesini genişleten harcamalardır. Burada has-tane olarak belirtilmiş olması akla kalkınma carilerini getirir de bunun olabilmesi için bir cari harcamanın yapılmış olması gerekirdi. Örneğin hastaneye demir-baş alımı.

Doğru Cevap D seçeneğidir.

9. Richard A. Musgrave, kamu harcamalarından savaş ve askerî harcamaların çıkarılması durumunda kamu harcamalarının artış hızının millî gelir artışı hızı ile pa-ralellik göstereceğini iddia eder. Dolayısıyla Wagner kanununun işlemeyeceğini savunur.

Doğru Cevap C seçeneğidir.

10. Devletin artan reel harcamalarını eşit vergi artışı ile finanse etmesi "denk bütçe" olarak adlandırılır. Denk bütçe genişletici etkiye sahiptir. Bu durumda millî ge-lir, kamu harcamalarındaki "artış kadar artar". Çünkü denk bütçe çarpanı 1'e eşittir.

Doğru Cevap E seçeneğidir.

11. Vergi ödeme gücüne ulaşmada kullanılan araçlar;
- En az geçim indirimi
 - Artan oranlı vergileme
 - Ayırma ilkesi
 - Objektif ve subjektif vergi yükümlülüğünün orta-dan kaldırılması (istisna ve muafiyet) olarak ifade edilir.

Doğru Cevap E seçeneğidir.

12. Bir menkul veya gayrimenkul sermaye iradına yö-ne-lir olarak ileriki dönemlerde bir vergi konulması du-rumunda, yeni konulacak olan bu verginin o menkul veya gayrimenkulün sermaye değerini düşürmesine "verginin amortismanı" denir. Dolayısıyla bu durumda vergi, alıcıdan satıcıya yani geriye doğru yansır.

Doğru Cevap B seçeneğidir.

13. Artan vergi oranları karşısında ikame etkisinin ortaya çıkmaması için vergi kalkını uygulaması yapılmalıdır. Vergi kanunlarında yapılacak düzenlemeler ile belli bir dönem içerisinde elde edilen gelirden alınacak do-laysız vergilerin, gelirin belli bir oranını geçmemesini sağlamak gerekir.

Doğru Cevap A seçeneğidir.

14. Vergilemede Ramsey kuralına göre ekonomik işleyiş-te talebin fiyat esnekliği yüksek olan mallardan düşük, talebin fiyat esnekliği düşük olan mallardan yüksek oranda vergi alınmalıdır.

Doğru Cevap D seçeneğidir.

15. Gizli artan oranlı vergi tarifesinde normalde tek bir oran vardır. Ancak matrah ne olursa olsun her bir mü-kelleften aynı miktarda indirim yapıldığından matrahta meydana gelen bu değişiklik sonucunda reel olarak uygulanmış oran da farklılık gösterir.

Matrah	İndirim tutarı	İndirim sonrası matrah	Oran	Vergi tutarı	Gerçek vergi oranı
100.000	50.000	50.000	%20	10.0000	%10
200.000	50.000	150.000	%20	30.000	%15
300.000	50.000	250.000	%20	50.000	%16.6

Doğru Cevap C seçeneğidir.

16. Eşit oransal fedakârlık, toplumda geliri yüksek olan kişiler, geliri az olanlara göre daha fazla fayda sağla-dıklarından toplumsal fayda yükünün, geliri fazla olan-lardan az olanlara göre daha fazla alınması gerektiği düşüncesine dayanır. Tek (sabit) oranlı vergi uygula-maları buna örnektir.

Doğru Cevap C seçeneğidir.

17. Dolaysız vergiler gelir ya da servet üzerinden alınan vergilerdir. Gerçek kişilerin kazancı üzerinden alınan gelir vergisi, tüzel kişilerin kazancı üzerinden alınan Kurumlar vergisi, servet vergilerinden olan motorlu ta-şıtlar vergisi, emlak vergisi ve servet transferi üzerin-den alınan veraset ve intikal vergileri dolaysız vergiler olarak ifade edilir. Bankacılık ve sigortacılık vergisi ise harcamalar üzerinden alınan dolaylı bir vergidir.

Doğru Cevap B seçeneğidir.

18. BÜTÇENİN KLASİK FONKSİYONLARI:

- İktisadi ve mali fonksiyonu
- Hukuki fonksiyonu
- Siyasi fonksiyonu
- Denetim fonksiyonu

ÇAĞDAŞ FONKSİYONLAR:

- Kaynak tahsis fonksiyonu
- Ekonomik istikrar fonksiyonu
- Ekonomik kalkınma ve büyüme fonksiyonu
- Gelir dağılımı fonksiyonu

Doğru Cevap C seçeneğidir.

19. Objektif doğruluk; bütçede yer alan gelir ve gider tahminlerinin, ülkenin bulunduğu ekonomik koşullara uygun olması; tahminlerin aşırı iyimser ve kötümserlikten uzak bir şekilde iktisadi durum ve konjonktüre uygun bir şekilde olmasıdır. Yani bütçenin hazırlanması aşamasının bilimsel verilere ve bilgiye dayanılarak yapılmasıdır.

Doğru Cevap E seçeneğidir.

20. Performans esaslı bütçeleme sistemi, yöneticilerin hesap verme mekanizması için gerekli ortamı sağlar. Fakat bazı sakıncaları da vardır.

- Uygulayıcılara daha fazla iş yükü getirdiğinden kamu görevlilerinin sisteme sıcak bakmayarak bunu uygulamaktan kaçınabilmeleri
- Bu sisteme göre bütçe hazırlanmasının daha zor olmasının yanında, bütçedeki bilgileri anlayıp yorumlamanın belirli bir uzmanlık gerektirdiğinden parlamento tarafından benimsenmemesi
- Yöneticilerin, performanslarını artırmak için hukuken uygun görmediği işlere de girişebilmesi
- Hizmetin özelliği dolayısıyla bazı kamu hizmetlerinde performansı ölçmenin her zaman mümkün olmaması

Doğru Cevap C seçeneğidir.

21. Bütçe Çağrısı ve eki ile bütçe hazırlama rehberi Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanır ve Eylül ayının 15'ine kadar Resmi Gazete'de yayımlanır.

Doğru Cevap B seçeneğidir.

22. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre, Sayıştay, TBMM ve Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar bütçelerini hazırlayıp eylül ayı sonuna kadar TBMM'ye kendileri verir.

Doğru Cevap E seçeneğidir.

23. Devlet bütçe gelir ve giderlerini zaman açısından denkleştirmek, kısa vadede bütçe açıklarını kapatmak, piyasadaki istikrarsızlığın kısa vadede giderilmesini sağlamak amacıyla kısa vadeli borçlanmaya başvurur.

Doğru Cevap A seçeneğidir.

24. Telif edici bütçeler teorisi William Beveridge tarafından ileri sürülmüştür. Bu teoride, kamu harcamaları ile kamu gelirleri arasındaki geleneksel bağ sürdürülmekle birlikte, geniş ölçüde ekonomik dengenin gerçekleştirilmesi için çaba gösterilmektedir. Eksik istihdam denge düzeyine ulaşmak için bütçe açıklarını genişletici etkisine dikkat çeken teoriye göre, tam istihdam düzeyinden sonra bütçe dengesinin sağlanması esastır.

- Bütçe denkliliği önemli değildir.
- Ekonominin istikrarı ve tam istihdamın millî gelir dengesinde olması önemlidir.
- Ekonomi tam istihdam millî gelir düzeyine ulaşılan kadar bütçe açığı verilmelidir.
- Durgunluk (işsizlik) dönemlerinin özel kesim tüketim ve yatırım harcamalarındaki azalma; kamu harcamaları artırılarak yani bütçe açığı verilerek telafi edilmelidir.
- $Y = C_d + I_d + G_d$ Böylece bütçe açığı verilerek $Y \rightarrow Y$ Böylece işsizlik azalır.

Doğru Cevap E seçeneğidir.

25. Faiz kazancı devlet tahvillerinin alıcılarına sağladığı ana yani birincil avantajlardandır. Birincil avantajlar tahvil alıcılarına nakit kazanç sağlar.

Doğru Cevap D seçeneğidir.

26. Sendikasyon kredileri, konsorsiyum aracılığıyla verilir. Uluslararası finans kuruluşları veya ülkeler bir araya gelerek riski dağıtmak amacıyla kredi itibarı düşük olan ülkelere kredi verirler.

Doğru Cevap D seçeneğidir.

27. Borcun değiştirilmesi yani konversiyon, yüksek faizli tahvilin düşük faizli tahville değiştirilmesidir. Konversiyon işleminde amaç, alacaklılara ödenecek olan faizde indirimle giderek borç yükünü hafifletmektir.

Doğru Cevap A seçeneğidir.

28. Devlet borçlanması temelde nedenleri:

Borçlanmanın Amaç ve Nedenleri;

- Bütçe açıklarının kapatılması
- Büyük yatırım projelerinin finansmanı
- Savaş, doğal afet gibi olağanüstü giderlerin karşılanması
- Savunma harcamalarının finansmanı
- Kalkınmanın finansmanı
- Dışa bağımlılık
- Hammadde, ara malı ve sermaye malı ihtiyacının karşılanması
- Teknoloji transferi
- Sermaye birikiminin yetersiz oluşu, iç tasarrufların yetersizliği
- Ödemeler bilançosundaki açıklar
- Kaynak dağılımında ve kullanımında etkinlik
- Atıl fonların belli yatırımlara kanallize edilmesi
- Enflasyonla mücadele
- Durgunlukla mücadele

Doğru Cevap D seçeneğidir.

29. Mükellefler tarafından cari yıla veya geçmiş yıllara ait olarak tahsil edilen kira bedelleri, tahsil edildiği yılın geliri sayılmaktadır.

Gelecek yıllara ait olup peşin tahsil edilen kira bedelleri, ödemenin yapıldığı yılın değil; gelirin ilgili olduğu yılın geliri kabul edilir.

Doğru Cevap E seçeneğidir.

30. Kurumlar vergisi beyannamesi hesap döneminin kapandığı ayı takip eden 4. ayın birinci gününden yirmi beşinci günün akşamına kadar mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine verilmelidir. Dolayısıyla hesap döneminin takvim yılı olduğu hâllerde 1-25 Nisan tarihleri arasında, özel hesap dönemi uygulanıyorsa bu dönemin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın birinci gününden yirmi beşinci günü akşamına kadar verilmelidir.

Doğru Cevap C seçeneğidir.

31. Teslim ve hizmet işlemlerinde fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen ticari teamüllere uygun miktardaki iskontolar ve hesaplanan KDV (katma değer vergisi) matrahına dâhil edilmez.

Doğru Cevap B seçeneğidir.

32. Geçici vergi mükellefleri:

- Ticari kazanç sahipleri (Basit usulde tespit edilen ticari kazançlar hariç)
- Serbest meslek kazanç sahipleri (Noterler ve yıllara yaygın inşaat ve onarım işlerinden elde edilen kazançlar hariç)
- Kurumlar vergisi mükellefleri

Doğru Cevap C seçeneğidir.

33. Vergi ziyaına kaçakçılık suçuna giren fiillerle (muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme) sebebiyet verilmesi hâlinde vergi ziyaı cezası 3 kat, bu fiillere iştirak edenlere ise bir kat olarak uygulanır.

Doğru Cevap B seçeneğidir.

34. Tebliğ işlemlerinin genel itibarıyla esasa etki etmeyen şekilsel hatalar nedeniyle geçerliliklerini kaybetmeleri söz konusu değildir. Ancak şu durumlar varsa tebliğ geçersiz sayılacaktır:

- Mükellefin adının yazılmamış olması
- Verginin türü veya miktarının yazılmamış olması
- Vergi mahkemesinde dava açma süresinin yazılmamış olması
- Bu belgelerin görevli bir makam tarafından düzenlenmemiş olması

Doğru Cevap D seçeneğidir.

35. Vergilendirme hataları şu şekilde sıralanır:

- Mükellefin şahsında hata
- Mükellefiyette hata
- Konuda hata
- Vergilendirme veya muafiyet döneminde hata

Vergiye tabi olmayan veya vergiden muaf olan bir kişiden vergi alınması veya istenmesi mükellefiyette hatadır.

Doğru Cevap A seçeneğidir.

36. Heterodoks programların önerisi:

- Döviz kurunun sabitlenmesi veya önceden açıklanan belirli bir çizgide tutulması
- Ücret ve fiyatların doğrudan ya da belirli bir uzlaşma ile kontrol edilmesi
- Kamu dengelerinin düzeltilmesi

Doğru Cevap D seçeneğidir.

37. Enflasyonla mücadelede yatırım harcamalarının kısılması kısa dönemde talebi kısıcı etkisi nedeniyle olumlu sonuç yaratır. Ancak uzun dönemde kapasite daraltıcı etkisi nedeniyle olumsuz sonuç yaratır.

Doğru Cevap E seçeneğidir.

38. Hazine (Nakit) dengesi = Bütçe dengesi + Emanetler - Avanslar

- Emanetler = Avanslar $\Rightarrow$ Hazine dengesi = Bütçe dengesi
- Emanetler > Avanslar $\Rightarrow$ Nakit dengesi fazla verir.
- Emanetler < Avanslar $\Rightarrow$ Nakit dengesi açık verir.

Doğru Cevap B seçeneğidir

39. Monetarizm düşüncesinde ekonomide maliye politikası araçları kullanılması gerekirse para arzından bağımsız uygulanması gerektiği görüşü hâkimdir.

Devletin iç piyasadan borçlanmaya başvurması dışlama etkisine neden olur. Devletin dış borçlanmaya gitmesi dışlama etkisine neden olmaz.

Doğru Cevap C seçeneğidir.

40. $MK = (\Delta G - \Delta T) \times k$

$$MK = (580 - 500) - (570 - 480) \times 4$$

$$MK = (80 - 90) \times 4$$

$$MK = -40$$

Doğru Cevap A seçeneğidir.

Bu testte 40 soru vardır.

1. Dönemsellik Kavramı: İşletmenin sürekliliği kavramı uyarınca sınırsız kabul edilen ömrünün belli dönemlere bölünmesi ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasıdır. Gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi hasılat, gelir ve kârların aynı döneme ait maliyet gider ve zararlar karşılaştırılması bu kavramın gereğidir. Bu kavramın işletmeler açısından geçerliliğinin bulunmadığı veya ortadan kalktığı durumlarda ise bu husus mali tabloların dipnotlarında açıklanır.

"Tahsil edildikleri dönemin geliri" ve "ödendikleri dönemin gideri sayılırlar" ifadesi hem dönemsellik kavramına hem de tahakkuk esasına aykırıdır. Bu ifade ile anlatılmak istenen nakit esasıdır. Nakit Akış Tablosu da bu esasa göre düzenlenir. Kısacası önerme, gerçekleşen nakit girişi ve çıkışları ile ilgilenmektedir.

Doğru yanıt D seçeneğidir.

2. Özün önceliği kavramına göre, finansal olayların hukuki biçiminden ziyade işletme için ifade ettiği gerçek durum dikkate alınmalıdır.

Öz: Finansal olaylardır, gerçek hayattır.

Konu (biçim): Hukuki durumdur.

Soruda ortağa mal satılsa ortak özde müşteridir. Diğer müşterilere satışta hangi esaslar geçerli ise ortağa mal satışında da aynı durum söz konusudur.

Kişilik kavramı gerçeği işletmenin ortaklarından ayrı kendine öz bir kişiliği vardır.

Doğru yanıt E seçeneğidir.

3. Soruda "ilgili dönemlere paylaştırma" ifadesinden akla ilk olarak "dönemsellik kavramı" gelmektedir. Ancak seçeneklerde bu kavram yer almamaktadır.

Bunun yerine dönemsellik kavramının doğmasını sağlayan "süreklilik kavramı" yer almaktadır. Bu kavram işletme faaliyetlerinin bir süreye bağlı olmaksızın süreceğini ifade eder. Nitekim işletmelerin geleceğe yönelik karar almaları bu kavram gereğidir.

Doğru yanıt B seçeneğidir.

4. **Nazım Hesaplar:** İşletmenin varlık ve kaynaklarında değişime neden olmayan işlemler nazım hesaplarda izlenir. Ancak bu işlemler gelecekte işletme değerlerinde bir değişime neden olabilir. Nazım hesap kullanacak işletmeler ihtiyaçlarına ve işletme yapısına uygun olarak nazım hesap grubu oluştururlar. Dolayısıyla işletmeler aktif veya pasiflerinde değişiklik meydana getirecek önemli olayları nazım hesaplarda izleyerek karar alırken bu detayları da dikkate alarak doğru karar almak isterler.

_____ / _____	
900 BORÇLU NAZIM HS.	XXX
900.01 Teminat Mektupları	
901 ALACAKLI NAZIM HS.	XXX
901.01 Teminat Mektubu	
Verenler	
_____ / _____	

Teminat mektubunun alınması durumunda işletmeler yukarıdaki gibi nazım hesaplarda izleyebilirler. Buna benzer olarak senet ciro edildiğinde, poliçe keşide edip kabule gönderildiğinde, tahvil ihracında ya da satın alınmasında nominal bedel üzerinden hep nazım hesaplarda izlenir.

Soruda geçen reeskont ayrılması durumunda zaten dönem sonunda ayrılan reeskont izleyen yılın ilk günü iptal edileceğinden nazım hesaplarda izlenmesine gerek yoktur.

Doğru yanıt E seçeneğidir.

5. DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI:

Nitelikleri itibarıyla hazır değer sayılan kredi kart çekimleri (banka tarafından en geç 2 gün içinde hesaba para geçecekse), pullar, vadesi gelmiş kuponlar, tahsil edilecek banka ve posta havaaleleri (yoldaki paralar) gibi değerleri kapsar. Hazır değerler elde edildiğinde hesabın borç tarafına, elden çıkarıldığında da hesabın alacak tarafına kaydedilir.

I. YÖNTEM:

Pullar alındığında alış bedeli ile ilgili dönem gideri olan 770 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ hesabına kaydedilir. Kullanılmayan kısım ise (dönem içinde tamamı gider yazıldığından) döneme ait gider olmaktan çıkarılır. Ve gelecek dönemlerde kullanılacağı için 180 - GELECEK AYLARA AİT GİDERLER hesabının borcuna ve 770 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ hesabının alacağına kayıt yapılarak düzeltilir.

II. YÖNTEM:

Pullar alındığında alış bedeli ile 108 - DİĞER HAZIR DEĞERLER hesabına kaydedilir ve dönem sonlarında (aylık, 3 aylık ve yıllık olabilir) kullanılan kısımlar 770 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ hesabının borcuna aktarılmak suretiyle giderleştirilir.

İşletme I. yöntemi seçmiştir. Çünkü aldığı pulların hepsini gider yazmıştır, dönem sonunda kullanılmayan kısmı giderlerinden çıkarmak istemektedir.

Bu nedenle yapılacak kayıt;

_____ / _____	
GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	20
GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	20
_____ / _____	

Doğru yanıt D seçeneğidir.

6. Özün Önceliği Kavramı: İşlemlerin muhasebeye yansıtılmasında ve onlara ilişkin değerlendirmelerin yapılmasında biçimlerinden çok özlerinin esas alınması gereğini ifade eder. Genel olarak işlemlerin biçimleri ile özleri paralel olmakla birlikte bazı durumlarda farklılıklar ortaya çıkabilir. Bu takdirde özün biçime önceliği esastır.

Çeklerde (görüldüğünde ödenir) vade olmamasına rağmen uygulamada vadeli olarak işlem görmektedir. Bu nedenle dönem sonlarında verilen vadeli çekler "özün önceliği" gereği borç senetleri gibi muamele görür.

Doğru yanıt A seçeneğidir.

7. 300 – Banka Kredileri : Kısa vadeli banka kredilerinin izlendiği hesap olduğundan 1 yıl içinde ödenmesi gerekir.

303 – Uzun Vadeli Kredilerin Anapara Taksit ve Faizleri: Uzun vadeli kredilerin (400 hesapta takip edilen) cari yılda ödenecek taksitlerinin izlendiği hesaptır.

400 – Banka Kredileri: Uzun vadeli banka kredilerinin izlendiği hesap olduğundan 1 yıldan daha uzun süre içinde ödenmesi gerekir.

_____ / _____	
400 BANKA KREDİLERİ	XXX
303 UZUN VADELİ KREDİLERİN ANAPARA TAKSİT VE FAİZLERİ	XXX
_____ / _____	

Uzun vadeli banka kredisi kullanıldığında "400 Banka Kredileri" hesabı alacaklandırılır. Fakat dönemsellik kavramı gereği yıl sonlarında bir sonraki yıla isabet eden anapara ve faizler "303 Uzun Vadeli Kredilerin Anapara, Taksit ve Faizleri" hesabına aktarılır. Görüleceği üzere 2017 yıl sonunda 2018 yılında ödenecek taksitler 400 nolu hesaptan 303 nolu hesaba aktarılmıştır. Dolayısıyla bu hesabın bakiyesi 2018 yılında ödenecektir. Ayrıca 300 nolu hesap kısa vadeli olduğundan ve 2018 yılının ilk haftası bakiyesi olduğundan, işletme ilk hafta kısa vadeli kredi kullanmış ve bu krediyi 2018 yılı içinde ödeyecek demektir.

Bu nedenle ödenmesi gereken miktar (300 ve 303 nolu hesap bakiyeleri); $3.000 + 1.500 = 4.500$ TL olur.

Doğru yanıt D seçeneğidir.

8. Tasarruf değeri: Bir iktisadi kıymetin değerlendirme gü- nünde işletme sahibi için arz ettiği gerçek değerdir.

Emsal bedeli: Bir iktisadi kıymetin benzerlerine göre piyasada sahip olduğu satış bedelidir.

Maliyet bedeli: Bir iktisadi kıymetin elde edilmesi için yapılmış olan satın alma veya imal etme harcamalarının toplamıdır.

Mukayyet değeri: Bir iktisadi kıymetin muhasebe kayıtlarında gösterilen hesap değeridir.

İtibari değer: (Nominal Değer): Menkul kıymetin üzerinde yazılı olan ve vade sonunda ödenecek anapara tutarıdır.

Hisse senedi, tahvil gibi borçlanma araçlarının üzerinde yazan değere nominal ya da itibari değer denir.

Doğru yanıt C seçeneğidir.

9. • Veresiye bir ticari alacağa ilişkin olarak alıcıdan senet alınırsa Ticari Alacak grup toplamı değişmez. Çünkü Alıcılar hesabı kapatılır, aynı miktar kadar da Alacak Senetleri hesabına giriş yapılır. İki hesap da aynı grupta olduğundan Ticari Alacaklar grup toplamı değişmez.

_____ / _____	
ALACAK SENETLERİ	XXX
ALICILAR	XXX
_____ / _____	

- "Bir senetli alacak şüpheli hâle düşer ve aynı miktar karşılık ayrılırsa grup toplamı değişmez." ifadesi yanlıştır.

Mesela 100 liralık Alacak Senetleri hesabında izlenirken şüpheli hâle gelince Alacak Senetleri hesabı kapatılır ve aynı miktar kadar da Şüpheli Ticari Alacaklar hesabına aktarılır. Bu aşamaya kadar iki hesap da aynı grupta olduğundan Ticari Alacaklar grup toplamı değişmez.

Kısacası grup, 100 azaldı ve 100 arttı.

_____ / _____	
ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR	100
ALACAK SENETLERİ	100
_____ / _____	

Fakat 100 lira karşılık ayrıldığında; Ticari Alacaklar grubunda olan Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı hesabına 100 liralık giriş olacak ve aynı miktar gider yazılacaktır. Dolayısıyla Ticari Alacaklar grup toplamı ilk duruma göre 100 azalacaktır.

_____ / _____	
KARŞILIK GİDERLERİ	100
ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI	100
_____ / _____	

- İşletmenin üçüncü kişilere karşı, belli sözleşmeler nedeniyle geri almak üzere ödediği paralar bu grupta takip edilir. Bu hesap da Verilen Depozito ve Teminatlar hesabıdır.
- Alacak senetlerinin reeskontu hesaplanırken senedin vade tarihi ile bilanço tarihi arasında kalan gün esas alınır. İç iskonto ya da dış iskonto yöntemine göre dönem sonlarında reeskont 31 Aralık itibarıyla kalan vade üzerinden hesaplanır.

- Alacak senedi ciro edildiğinde, cirodan geçen sorumluluk tam açıklama kavramı gereği bilanço dipnotlarında gösterilir. Nazım hesaplarda izlenirken dipnotlarda da açıklanır.

Doğru yanıt B seçeneğidir.

10. A, C, D ve E seçeneklerinde borç (finans) sağlarken katılan giderlerin "Finansman Giderleri" hesabında izleneceği belirtilmektedir.

B seçeneğinde ise belirtilenin aksine nominal değerinin altında bir bedelle hisse senedi ihraç edilememektedir.

Doğru yanıt B seçeneğidir.

11. • Malların Komisyoncu İşletmeye Gönderilmesi
İşletme tarafından komisyoncuya mallar gönderildiği zaman yapılması gereken muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir:

_____ / _____	
157 DİĞER STOKLAR	20.000
157.01 Konsinye Mallar	
153 TİCARİ MALLAR	20.000
_____ / _____	

Mallar satılmak üzere komisyoncuya konsinye olarak gönderildiği zaman maliyet bedeli ile 157 Diğer Stoklar hesabı borçlandırılır. Karşılığında aynı tutar kadar 153 Ticari Mallar hesabı alacaklandırılır.

Doğru yanıt C seçeneğidir.

12. • Malların Komisyoncu Tarafından Satılması

Mallar komisyoncu tarafından satıldığı zaman, malları gönderen işletme malların faturasını düzenler. Bu durumda yapılması gereken muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olur:

127 DİĞER TİCARİ ALACAKLAR	55.000
600 YURTIÇİ SATIŞLAR	50.000
391 HESAPLANAN KDV	5.000

Malların satışı gerçekleştiği zaman satış bedeli kadar 600 Yurtiçi Satışlar hesabı ile KDV tutarı kadar 391 Hesaplanan KDV hesabı alacaklandırılır. Karşılığında bu tutarların toplamı kadar 127 Diğer Ticari Alacaklar hesabı borçlandırılır. Ayrıca sürekli envanter yöntemi kullanılsaydı satılan malların maliyet kaydı yapılırdı. Bu durumda yapılması gereken muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olurdu:

621 SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ (-)	20.000
157 DİĞER STOKLAR	20.000

Satılan malların maliyet bedeli kadar 621 Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-) hesabı borçlandırılır. Karşılığında aynı tutar kadar 157 Diğer Stoklar hesabı alacaklandırılır.

Doğru yanıt B seçeneğidir.

13. • Malların Satıcı Tarafından Gönderilmesi

Satıcı işletme tarafından mallar, komisyoncuya gönderildiği zaman komisyoncunun yapacağı muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olur:

900 BORÇLU NAZIM HESAPLAR	50.000
900.01 Alınan Konsinye Mallar	
910 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR	
910.01 Konsinye Mallardan Borçlar	50.000

Mallar satılmak üzere komisyoncu tarafından konsinye olarak teslim alındığı zaman, alınan malların satış bedelleri üzerinden nazım hesap kayıtları yapılır.

Malları satıldığında Nazım hesaplar kapatılır;

910 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR	50.000
910.01 Konsinye Mallardan Borçlar	
900 BORÇLU NAZIM HESAPLAR	
900.01 Alınan Konsinye Mallar	50.000

Komisyoncu tarafından tahsil edilen tutar ve komisyon kaydı yapılır.

100 KASA	55.000
329 DİĞER TİCARİ BORÇLAR	55.000

İşletme adına tahsil edilen

329 DİĞER TİCARİ BORÇLAR	5.500
600 YURTIÇİ SATIŞLAR	5.000
391 HESAPLANAN KDV	500

İşletmeye kesilen komisyon faturası

Komisyoncu, komisyon faturasını düzenlediği zaman komisyon tutarı kadar Yurtiçi satışlara kaydeder çünkü asıl ticari faaliyet konusunu oluşturan bir iş dolayısıyla para kazanmıştır. Komisyoncu işletmeye komisyon ve KDV tutarını eksik öder.

$(55.000 - 5.500) = 49.500$ TL. Kaydı;

329 DİĞER TİCARİ BORÇLAR	49.500
102 BANKALAR	49.500

İşletmeye borcun ödenmesi

Doğru yanıt E seçeneğidir.

14.

BANKALAR	50.000
PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ	5.000
DİĞER TİCARİ ALACAKLAR	55.000

Komisyoncu tarafından düzenlenen faturadaki komisyon tutarı kadar 760 Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri hesabı borçlandırılır. Daha önce Diğer Ticari Alacaklar hesabında takip edilen alacak kaydı da kapatılır.

Doğru yanıt E seçeneğidir.

15. Bilançoda aktif toplamı ile pasif toplamı her zaman eşittir. Buna Bilanço denkliği denir.

AKTİF TOPLAMI = PASİF TOPLAMI

MEVCUTLAR + ALACAKLAR = BORÇLAR + SERMAYE

Bu denkleme ticari işletmelerde uyulmak zorundadır. Dolayısıyla sorunun cevabı bu eşitlikte gizlidir. Zira sorularda geçen mevcut-alacak-borç-sermaye gruplarının dönem başı ve dönem sonu toplamlarını ayrı ayrı incelediğimizde bizi sonuca götürecektir.

	<u>Dönem Başı</u>	<u>Dönem Sonu</u>
Varlıklar	40.000	50.000
Borçlar	10.000	12.000 (bulunur)
Öz kaynak	30.000 (bulunur)	38.000 (30.000+8.000 artış)
Aktif/Pasif toplamı	40.000	50.000

Dönem sonu borç miktarını bulduğumuza göre;

Dönem Başı Borçlar	10.000 (+)
Dönem İçinde Ödenen Borçlar	? x (-)
Dönem İçinde Eklenen Borçlar	8.000 (+)
Dönem Sonu Borçlar	12.000

$$12.000 = 10.000 - x + 8.000$$

$$x = 6.000 \text{ bulunur.}$$

Doğru yanıt A seçeneğidir.

16. Dönem Başı Varlıklar : 40.000 (+)
Dönem İçinde Eklenen Varlıklar : ? x (+) bulunur.
Dönem İçinde Eksilen Varlıklar : 2.000 (-)
Dönem Sonu Varlıklar : 50.000 (+)
 $50.000 = 40.000 + x - 2.000$
 $x = 12.000 \text{ bulunur.}$

Doğru yanıt D seçeneğidir.

17. TDHP'de 6'lı grup gelir tablosu ve 7'li grup maliyet hesapları incelendiğinde;

- Genel Üretim Giderleri sadece 7'li grupta 730 numaralı hesapta,
- Araştırma ve Geliştirme Giderleri hem 7'li grupta 750 numaralı hesapta, 6'lı grupta 630 numaralı hesapta,
- Genel Yönetim Giderleri hem 7'li grupta 770 numaralı hesapta, hem de 6'lı grupta 632 numaralı hesapta,
- Satılan Ticari Mal Maliyeti sadece 6'lı grupta 621 numaralı hesapta,
- Direkt İşçilik Giderleri sadece 7'li grupta 720 numaralı hesaptadır.

Doğru yanıt D seçeneğidir.

18. KIST AMORTİSMAN (BİNEK OTOMOBİLLER İÇİN)

Bu tekniğe göre binek otomobil ilk yıl amortismanı kullanımı süresiyle oranlanarak hesaplanır. VUK'a göre kıst amortisman sadece binek otomobil alımlarında, ilgili varlığın yıl sonu amortisman hesabında kullanılan ay kadar amortisman ayrılmasını öngören bir uygulamadır. Vergisel açıdan usulsüz uygulamaların önüne geçmek için uygulanmaktadır. Kıst amortisman, dönemlik amortisman hesaplamanın istisnasıdır.

Normal Amortisman=(Defter Değeri/Ekonomik Ömür)

$$= 15.000 / 5$$

$$= 3.000 \text{ (Yıllık amortisman tutarı)}$$

Kıst amortismanına göre 2017 yılı kullanılan ay kadar hesaplanır;

$$3.000 \text{ TL} \times 3 \text{ Ay} / 12 = 750 \text{ TL (Kalan 2.250 liralık tutar son yıl amortismanına eklenir.)}$$

$$2021 \text{ yılında ayrılması gereken amortisman: } 3.000 + 2.250 = 5.250 \text{ TL' dir.}$$

I) DOĞRU

III) YANLIŞ

TMS kapsamında VUK'ta olduğu gibi sadece binek otomobilde kıst amortisman uygulaması yoktur. Tüm varlıklar kıst amortismanına tabidir. Ayrıca VUK'ta belirlenen ekonomik ömür dikkate alınmaz. İşletme varlığı kullanmayı öngördüğü süre içerisinde amorti eder.

Normal Amortisman=(Defter Değeri/Ekonomik Ömür)

$$= 15.000 / 10$$

= 1.500 TL TMS'ye göre yıllık amortisman tutarı.

Bu durumda:

$$\text{İlk yıl } 1.500 \times 3 / 12 = 375 \text{ TL}$$

(Kalan 1.125 TL son yıl amortismanına eklenir.)

İkinci yıldan dokuzuncu yıl dâhil her yıl 1.500 TL ayrılır.

Son yıl ise $1.500 + 1.125 = 2.625$ TL ayrılır.

Dolayısıyla beşinci yıl olan 2020'de 1.500 TL ayrılır.

II) DOĞRU

IV) YANLIŞ

V) YANLIŞ

Doğru yanıt D seçeneğidir.

19. • HİSSE SENETLERİNİN ALIMI

$$5 \times 10.000 = 50.000$$

_____ / _____	
HİSSE SENETLERİ	50.000
BANKALAR	50.000

• HİSSE SENETLERİNİN BİR KISMININ SATIŞI
(4.000 adedi; $5 \times 4.000 = 20.000$ liraya alınmıştı.)

$$30.000 / 4.000 = 7,5 \text{ liraya satılmış.}$$

$$\text{Kar} = (7,5 - 5) \times 4.000 = 10.000$$

_____ / _____	
BANKALAR	30.000
HİSSE SENETLERİ	20.000
MENKUL KIYMET SATIŞ KÂRLARI	10.000

Doğru yanıt E seçeneğidir.

20. İşletme dönem sonunda elinde kalan 6.000 adet hisse senedi için borsa rayicine bakarak değerlendirme yapar. Alış tarihinde 5 liradan kayıtlara giren hisse senetleri için değer düşüklüğü kaydı yapılmalıdır.

$$\text{Alış} : 6.000 \text{ adet} \times 5 \text{ lira} = 30.000 \text{ lira}$$

$$\text{Borsa rayici} : 6.000 \text{ adet} \times 4 \text{ lira} = 24.000 \text{ lira}$$

Aradaki 6.000 liralık fark için karşılık ayrılmalı ve değer düşüklüğü tesis edilmelidir.

_____ / _____	
KARŞILIK GİDERLERİ	6.000
MENKUL KIYMET DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI	6.000

Doğru yanıt C seçeneğidir.

21. MALİYET GİDERLERİ KARŞILIĞI HESABI

Aylık maliyetlerin saptanmasında, gelecek aylarda veya yıl sonunda kesin tahakkuku yapılacak giderlerle aylık maliyetlere pay verilmesinde; amortismanlar, tamir-bakım, ikramiyeler, finansman giderleri vb. giderlere ilişkin tahminî gider karşılıklarının izlendiği hesaptır.

Maliyet Giderleri Karşılığı Hesabının İşleyişi: Aylık maliyetlere yüklenen tahminî gider karşılıkları bu hesaba alacaklı, bu giderlerin kesin tutarları belli olduğunda ise bu hesaba borç olarak kaydedilecektir.

İşletme 2017 yılı Aralık ayında, henüz gelmemiş faturaların kaydı, dönemsellik kavramı gereği Maliyet Giderleri Karşılığı hesabının alacağına kaydedilir. Fabrika binası ile ilgili olan kayıt Genel Üretim Giderlerini artıracığından borçlandırılacaktır.

_____ / _____	
GENEL ÜRETİM GİDERLERİ	12.000
MALİYET GİDERLERİ KARŞILIĞI	12.000

Doğal gaz faturası beklenenden (önceki ay sonu kaydedilenden) fazla geldiği için aradaki fark Gider hesabına eklenecek, Maliyet Giderleri Karşılığı hesabı kapatılacaktır. Fatura ödemesi henüz yapılmadığından fakat borç kesinleşip tahakkuk ettiğinden gider tahakkukları hesabına kaydedilecektir. (Diğer Çeşitli Borçlar hesabı da kullanılır.) Ayrıca tahakkuk etmiş KDV'yi içeren gelen fatura kayıtlarına alınmalıdır.

Bu nedenle yapılacak kayıt:

_____ / _____	
MALİYET GİDERLERİ KARŞILIĞI	12.000
İNDİRİLECEK KDV	2.700
GENEL ÜRETİM GİDERLERİ	3.000
GİDER TAHAKKUKLARI	17.700
_____ / _____	

Doğru yanıt D seçeneğidir.

22. İşletme ilgili fatura ile ilgili olarak ödeme öncesinde 2017 yılı için Gider yazdı, kalan kısmı 2018 yılına Gider yazdı; Maliyet Gider Karşılığı hesabını kapattı, KDV'yi hesaplarına aldı, fatura geldiği tarihte de tahakkuk kaydını yaptı. Bu durumda geriye sadece ödeme kaydı ile tahakkuk kaydının kapatılması kaldı. Bu nedenle yapılacak kayıt:

_____ / _____	
GİDER TAHAKKUKLARI	17.700
BANKALAR	17.700
_____ / _____	

Doğru yanıt A seçeneğidir.

23. Genel Yönetim Giderleri ile ilgili olarak (Aynı süreç Araştırma Geliştirme ve Pazarlama Giderleri için de geçerlidir.) dönem sonlarında yansıtma hesapları kullanılarak 7'li grup maliyet hesaplarında biriken Genel Yönetim Giderlerinin 6'lı grup Gelir tablosu hesaplarına aktarılması söz konusudur.

Süreç;

I. adım: 6'lı grup gelir hesaplarına Genel Yönetim Giderleri, yansıtma hesabı aracılığı ile aktarılır.

_____ / _____	
632 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	XXX
771 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ YANSITMA	XXX
_____ / _____	

II. adım: 7'li grup maliyet hesaplarında biriken Genel Yönetim Giderleri ile yansıtma hesabı kapatılır.

_____ / _____	
771 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	XXX
YANSITMA	
770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	XXX
_____ / _____	

Doğru yanıt C seçeneğidir.

24.

BORÇ	153 TİCARİ MALLAR HESABI	ALACAK
ARTIŞLAR (+)		AZALIŞLAR (-)
DÖNEM BAŞI MEVCUDU		ALIŞ İADELERİ
DÖNEM İÇİ ALIŞLAR		ALIŞ İSKONTOLARI
ALIŞ GİDERLERİ		
KOMİSYON		
NAKLİYE		
DEPOLAMA		
SİGORTALAMA		
GÜMRÜKLEME		

Ticari mallar hesabıyla ilgili olarak kayıt yöntemi aşağıdaki gibidir. (+) ile gösterilenler borç, (-) ile gösterilenler alacak tarafına kaydedilir.

Dönem Başı Mal Mevcudu	: 18.000 (+) Borç
Dönem İçi Alışları	: 43.000 (+) Borç
Alış Giderleri	: 3.000 (+) Borç
Alış İadeleri	: 4.000 (-) Alacak
Alış İskontoları	: 2.000 (-) Alacak
Dönem Sonu Mal Mevcudu	: 28.000 (-) Alacak*
Satılan Malların Maliyeti	:

Bu durumda; STMM = 153'ün Borç kalanı – Dönem sonu stok

$$STMM = (\text{Borç} - \text{Alacak}) - \text{Dönem Sonu Stok}$$

$$= (18.000 + 43.000 + 3.000) - (4.000 + 2.000) - 28.000 = 30.000$$

Doğru yanıt D seçeneğidir.

25. Soruda ticari malların ve satıcılara olan borcun azaldığı görülmektedir. Bu azalma iki şekilde söz konusudur. Ya alınan mal iade edilir ya da mal bedelinden iskonto (indirim) satıcı tarafından yapılır. Seçeneklerde alıştan iade yer almaktadır. Tam sonuca ulaşılabilme açısından olayın öncesine bakalım:

_____ / _____	
TİCARİ MAL	
İNDİRİLECEK KDV	
SATICILAR	
Mal Alışı	
_____ / _____	

Alınan malın iadesinde hem satıcıya borç hem de ticari mal azalır. Daha önce indirilecek KDV olarak kaydettiğimiz tutar ile ilgili kısmı Hesaplanan KDV ile yok etmiş olduk.

Doğru yanıt E seçeneğidir.

26. Dikey yüzdelere göre gelir tablosu analiz edilirken "net satışlar" tutarı 100 olarak kabul edilir. I. Yanlış

Karşılaştırmalı tablolar analizinde doğru değerlendirme yapabilmek için oransal değişimler ile mutlak değişim büyüklükleri birlikte dikkate alınmalıdır. II. Doğru

Trend analizinin doğru sonuçlar verebilmesi için baz yılının istikrarlı bir yıl olarak seçilmesi gerekir. Verilen bu bilgi doğrudur. Çünkü baz yılın bütün verileri 100 olarak kabul edileceği için finansal ve yönetsel anlamda istikrarlı ve başarılı bir yıl olması lazım ki o yıla göre işletmenin seyrettiği yol yorumlanabilsin. III. Doğru

Doğru yanıt D seçeneğidir.

27. Cari oran için Dönen varlık ve KVK tutarlarının bilinmesi yeterlidir.
Likidite oranı için Cari orana ek olarak stokların da bilinmesi gerekir.
Net çalışma sermayesi için Dönen varlık ve KVK tutarlarının bilinmesi yeterlidir.
Ortalama stokta kalma süresi: $360 / \text{Stok Devir Hızı}$ olduğundan hesaplanabilir.
"Sermaye çarpanı = Aktif / Ödenmiş Sermaye" olduğundan verilen bilgilere göre oranın hesaplanması mümkün değildir.

Doğru yanıt B seçeneğidir.

28. Asit test (likidite) oranının formülü

$$= \frac{\text{Dönen Varlıklar} - \text{Stoklar}}{\text{KVK}}$$

Yani stoklar olmaksızın Dönen varlıkların kısa vadeli yabancı kaynakların kaç katı olduğunu bulunur. Buna göre;

$$= \frac{(25.000 + 15.000 + 5.000 + 30.000) - 30.000}{40.000}$$

$$= 1,125\text{'tir.}$$

Doğru yanıt B seçeneğidir.

29. Önce Nakit oranının formülünü yazıp mevcut tutarları yerleştirelim

$$\text{Nakit Oranı} = \frac{\text{Hazır Değerler} + \text{Menkul Kıymetler}}{\text{KVK}}$$

$$= \frac{25.000 + 15.000 + 5.000}{40.000} = \frac{45.000}{40.000}$$

Sonra verilen öncüle göre paya, paydaya ya da her ikisine x koyup istenildiği gibi 1'e eşitleyelim.

Öncüde verilen peşin mal alış kaydı;

$$\frac{\text{TİCARİ MALLAR}}{\text{KASA}} = \frac{\text{KASA}}{\text{KASA}}$$

Görüldüğü üzere Ticari mallardaki artışın formüle yeri yok. Kasadaki azalışın ise hazır değerler azalışı olarak yeri vardır. Buna göre;

$$\frac{45.000 - x}{40.000} = 1$$

$$45.000 - x = 40.000$$

$$5.000 = x$$

Doğru yanıt A seçeneğidir.

30. Likidite Oranı (Asit-Test Oranı) = (Dönen Varlıklar – Stoklar) / KVK

Olduğundan seçeneklerde verilen işlemlerle değişmemesi için pay ve paydanın oranının değişmemesi gerekir. Bu nedenle ilk durumda asit – test oranı ne ise seçeneklerde verilen işlemler gerçekleştiğinde de değişmemesi gerekecektir.

$$\text{Likidite Oranı (Asit-Test Oranı)} = \frac{\text{Dönen Varlıklar} - \text{Stoklar}}{\text{KVK}}$$

$$= \frac{(\text{Kasa} + \text{Bankalar} + \text{Ticari Alacaklar} + \text{Stoklar}) - \text{Stoklar}}{(\text{Satıcılar} + \text{Diğer borçlar})}$$

$$= \frac{(150 + 240 + 420 + 140) - 140}{(270 + 530)}$$

$$= 810/800 \text{ bulunur.}$$

E Seçeneği incelendiğinde;

$$= \frac{(\text{Kasa} 300 + \text{Bankalar} 240 + \text{Ticari Alacaklar} 270 + \text{Stoklar} 140) - \text{Stoklar} 140}{(\text{Satıcılar} 270 + \text{Diğer borçlar} 530)}$$

$$= \frac{(300 + 240 + 270 + 140) - 140}{(270 + 530)}$$

$$= 810/800 \text{ bulunur.}$$

Ticari alacakların 150 liralık kısmı tahsil edildiğinde kasa 150 lira artarken ticari alacaklar 150 lira azalacaktır. Bu durumda dönen varlıklar – stoklar değeri değişmeyeceği için işlemleri bile yapmaya gerek olmadan oran da değişmeyecektir, sonucuna varılabilir.

Doğru yanıt E seçeneğidir.

31. Dönem sonunda gider ve ilgili yansıtma hesapları karşılaştırılarak ters kayıtlarla kapatılır. Aralarındaki farklar ise "Gider fark hesaplarında" izlenir. Bu hesaplar bazen borç, bazen de alacak kalanı verir. Fark hesapları, standart maliyet sistemini kullanan işletmeler tarafından kullanılır.

Doğru yanıt C seçeneğidir.

32. Kapsamına göre maliyet sistemleri "tam, değişken, direkt (asal), normal" maliyet sistemleridir. Sistem kurulurken aşağıda yer alan maliyet hesapları göz önünde bulundurulur. Bunlar:

- Direkt ilk madde ve malzeme giderleri
- Direkt işçilik giderleri
- Genel üretim giderleri
 - Değişken genel üretim giderleri
 - Sabit genel üretim giderleri

Tam maliyet yönteminde yukarıda yer alan giderlerin tamamı dikkate alınır.

Değişken maliyet yönteminde;

- Direkt ilk madde ve malzeme giderleri
- Direkt işçilik giderleri
- Değişken genel üretim giderleri

Direkt (Asal) maliyet yönteminde;

- Direkt ilk madde ve malzeme giderleri
- Direkt işçilik giderleri

Normal maliyet yönteminde;

- Direkt ilk madde ve malzeme giderleri
- Direkt işçilik giderleri
- Değişken genel üretim giderleri
- Sabit genel üretim giderleri x kapasite kullanım oranı dikkate alınır.

(Kapasite kullanım oranı = Fiili kapasite / tam kapasite)

Normal maliyet yönteminde tam kapasite ile çalışılması durumunda "kapasite kullanım oranı" 1'e eşit olur. Bu sayede sabit genel üretim giderlerinin tamamı dikkate alınır. Normal maliyet yöntemi, tam maliyet yöntemi ile aynı sonucu verir.

Doğru yanıt B seçeneğidir.

33. Fabrikanın yemekhanesinde çalışan aşçılara ödenen ücret "endirekt işçilik" kapsamındadır. Konserve üretiminde bulunan işçilere ödenen ücretler ise "direkt işçiliktir." Fonksiyonel ayırmada 7A seçeneğinde yer alan 730 Genel üretim giderleri hesabında endirekt işçilikler de izlenmektedir.

Doğru yanıt D seçeneğidir.

34. Fon

En geniş anlamda, FON AKIM TABLOSUNA

Biraz dar anlamda, NET ÇALIŞMA
SERMAYESİNDE DEĞİŞİM
TABLOSUNDA

En dar anlamda, NAKİT AKIM TABLOSUNDA izlenir.

Doğru yanıt B seçeneğidir.

35. Fon kullanımı; Aktif artış (+), Pasif azalışıdır (–).

Doğru yanıt C seçeneğidir.

36. Finansman maliyetleri yani giderleri sadece gelir tablosunda yer alır. Diğer seçenekler Bilançoda yer alır.

Doğru yanıt D seçeneğidir.

37. Bağımsız denetim, bir işletmenin finansal tablolarının finansal raporlama standartları doğrultusunda finansal durumu ve faaliyet sonuçlarını tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun ve doğru biçimde gösterip göstermediği konusunda bağımsız denetçinin görüş bildirmesini sağlamaktır. Esasında devletin yetişemediği yerlerde kamuyu aydınlatmada denetçiler etkilidir. Bu bağlamda vergi elemanları zaten denetim yaptıkları için ayrıca denetim talebinde bulunmazlar.

Doğru yanıt D seçeneğidir.

38. A işletmesi ihtiyatlı yönetim politikası gereği avantajlı olduğu değişken faiz yerine sabit faizi seçmeyi düşündüğünden kâr / zarar durumunu da buna göre belirleyecektir.
- İlk durumda; $100.000 \cdot 0,20 = 20.000$ lira faiz ödeyecekti. Bu durumda 12 ay sonunda 120.000 lirayı taksitler hâlinde geri ödeyecekti.
- İkinci durumda $200.000 \cdot 0,21 (LIBOR + 2) = 42.000$ lira faiz ödeyecekler. Yeni durumda anapara ve faizin yarısını ödeyeceği için 21.000 lira faiz ve 100.000 anapara toplam 121.000 ödeyecektir.
- İlk duruma göre faiz yükü 1.000 lira arttığı için en az 1.000 lira istemelidir.

Doğru yanıt C seçeneğidir.

39. B işletmesi maceracı yönetim politikası gereği avantajlı olduğu sabit faiz yerine değişken faizi seçmeyi düşündüğünden kâr / zarar durumunu da buna göre belirleyecektir.

İlk durumda $100.000 \cdot 0,23 (LIBOR + 4) = 23.000$ lira faiz ödeyecekti. Bu durumda 12 ay sonunda 123.000 lirayı, taksitler hâlinde geri ödeyecekti.

İkinci durumda $200.000 \cdot 0,25 (LIBOR + 6) = 50.000$ lira faiz ödeyecekler. Yeni durumda anapara ve faizin yarısı ödeneceği için 25.000 lira faiz ve 100.000 anapara, toplam 125.000 ödeyecektir.

İlk duruma göre faiz yükü 2.000 lira azaldığı için maksimum verebileceği miktar 2.000 lira olmalıdır.

Doğru yanıt B seçeneğidir.

40. Etiket fiyatı = Maliyet + Maliyet $\cdot 0,50$ ise
Maliyete $100x$ dersek etiket fiyatı $150x$ olur.

$$150x \cdot 0,80 = a \text{ lira}$$

$$150x - 60 = b \text{ lira}$$

$$120x < 150x - 60$$

$$60 < 30x$$

$$2 < x \text{ bulunur.}$$

Maliyet $100x$ olduğundan ve $x > 2$ olduğundan maliyet 200'den büyük olmalıdır.

Doğru yanıt E seçeneğidir.

*Kazanmak
Artık Kolay...*

KUZEY AKADEMİ YAYINLARI

Detaylı Bilgi İçin

0312 435 35 07
0549 769 69 03

Karanfil 2 Sokak No: 42 Kızılay/ANKARA Tel: 0312 435 35 07 • 0543 435 35 07

www.kuzeyakademiyyayinlari.com